LIETUVIŲ DIENOS

RAŠYTOJAS STEPAS ZOBARSKAS, MANYLAND BOOKS LEIDYKLOS STEIGĖJAS IR SAVININKAS

LITHUANIAN DAYS

DECEMBER, 1965

1965 M. GRUODŽIO MĖN.

Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Bernardas Brazdžionis
Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas Tininis
Foto Redaktorius / Photo Editor
Daumantas Čibas
Anglų kalbos Redaktorius / Senior English Editor
Milton Stark
Anglų kalbos Redaktorius / English Editor
Mrs. Dalilė Polikaitis

Leidėjas / Publisher
Anthony F Skirius
Administratorius /Circulation Manager
Juozas Andrius

Redakcijos atstovai atskiruose miestuose ir valstybėse / Contributing Editors:

Juozas Bertulis, Vladas Būtėnas — Chicago, Illinois; Vytautas Alf. Braziulis — Cleveland, Ohio —; Vladas Mingėla — Detroit, Mich.; Balys Raugas — Philadelphia, Pa.; Cezaris Surdokas — Baltimore, Md.; Petras W. Urban — Cleveland, Ohio; Vaclovas Verikaitis — Toronto, Canada; Vytautas Volertas — Riverside, N. J.

Nuolatiniai foto bendradarbiai / Photographers:

JAV: Boston, Mass. — B. Kerbelienė; Brooklyn-New York, N. Y. — V. Augustinas, V. Maželis; Chicago, Ill. — A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika; Cleveland, Ohio — V. Bacevičius; Los Angeles, Calif. — L. Briedis, Pr. Gasparonis, L. Kančauskas; Manchester, N H. — K. Daugėla; Hollywood, Cali. — P. Jasiukonis; Omaha, Nebraska — Rev. L. Musteikis; Philadelphia, Pa. — F. Jakaitis, V. Gruzdys; Washington, D.C. —Photo Alda, P. Labanauskas; Waterbury, Conn. — J. Gaidys.
CANADA: Hamilton,.Ont. — A. Juraitis; Montreal, P. Q. — L. Stankevičius; Toronto, Ontario — J. Dvilaitis.
AUSTRALIA: E. Butkūnas, E. Karpavičius, P. Sakalauskas, Vyt. Vosylius.

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without seperate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija tvarko pagal savo nuožiūrą.
Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-49 METAIS.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku. / If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 65 centai. Single copy 65¢.

Prenumerata metams $6.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription $6.00 per year in any country of the world. Garbės prenumerata / Honorary subscription $10.00.

"Second Class Postage Paid At Los Angeles, California".

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

4364 Sunset Boulevard • Hollywood, California 90029 • Telefonas: 664-2910

GRUODIS, 1965 METAI
Nr. 10 (159), XVI metai

DECEMBER, 1965
Vol. XVI, No. 10 (159)

TURINYS / CONTENTS

Metus baigiant. Vedamasis. 5
Lapkričio manifestacija. V. Maželio ir R. Kisieliaus foto reportažas. 6
Pokalbis su Manyland Books leidyklos vadovu rašytoju Stepu Zobarsku. 10
Pr. Dom. Girdžius, **Nebaigtas bridžas.** Novelė 12
Janis Rainis, **Naktis ir ugnis,** eilėr., vertė A. Tyruolis. 12
A. Šešplaukis, **Didysis latvių poetas Janis Rainis.** 100 metų gimimo sukakčiai. 13
Menininkas, gyvas idėjomis ir darbu. A. Dociaus pokalbis su skulpt. Dagiu. 14
KNYGOS IR AUTORIAI: J. Gliaudos "Agonija". .....
J. Minelgos "Labas rytas, vovere". .....
Daumanto Čibo "Žaižaras". 16
Gydytojų duoklė lietuviškajam reikalui. Pokalbbis su PLGS-gos pirm. dr. S. Budriu. 18
ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI. Smulkioji kronika. 20

ENGLISH SECTION

Mass Demonstration Against Soviet Colonialism. Editorial. 21
Anniversary of Artist and Composer M. K. Čiurlionis. 22
Footbridges and Abysses. Introduction to a novel by A. Baronas. Charles Angoff. 22
Lithuanian History in Stamps. Part LXXXII. By A. Bernotas. 23
LITHUANIANS MAKE NEWS. 24
Boks and Periodicals 24

Gražiausi švenčių ir Naujųjų Metų linkėjimai
bendradarbiams, skaitytojams ir platintojams —

LIETUVIŲ DIENŲ
Redakcija ir Administracija

Front Cover — Pirmas viršelio psl.

Rašytojas Stepas Zobarskas, nepriklausomoje Lietuvoje iškilęs kaip jaunimo rašytojas, dukart laimėjęs L. R. Kryžiaus jaunimo premiją, kartu reiškėsi ir kaip beletristas suaugusiems, išleidęs keletą rinkinių, pasižyminčių charakteringu aukštaičiams lyrizmu, gamtos ir kaimo žmogaus meile. Viso yra parašęs apie porą dešimtų knygų, redagavęs Lietuvoje jaunimo laikraštį "Žiburėlį", JAV-se — literatūros žurnalą "Gabiją".

Gimęs (1911) aukštaitijoje, literatūrinę karjerą pradėjo Kaune, studijavo Paryžiuje, Heidelberge ir New Yorke. Jis pirmas iš savo kartos rašytojų suprato reikalą rašytojui išeiti iš savo kiemo. Jo apysakų vertimų yra išspausdinta prancūzų, vokiečių, italų, latvių, anglų kalbomis. (Vokiškai yra išleistas jo novelių rinkinys, angliškai — 3 knygos (kurių viena jaunimui originele parašyta angliškai).

Atvykęs į JAV-bes 1947, S. Z. nepasiliko fabriko darbininku, bet siekė kultūrinio darbo, studijavo kalbą ir literatūrą, suėjo į pažintį su amerikiečiais literatūros žmonėmis, tarp kitų su Ch. Angoff, Clark Mills, kurie tapo Lietuvos ir lietuvių literatūros bičiuliais ir daug padėjo (ir padeda) liet literatūros veikalams išeiti į angliškai kalbantį pasaulį.

Jo kruopštus darbas susilaukė džiuginančių vaisių. 1958 m. pasirodė jo redaguota liet. liaudies pasakų antologija (sulaukusi dviejų laidų), 1959 išėjo jo redaguota liet. novelių antologija (sulaukusi trijų laidų); 1962–Lithuanian Quartet (keturių liet. autorių novelių rinkinys). Vėliau vienas po kito ėjo Gliaudos, Krėvės, Vaitkas, Vaičiulaičio ir kt. rašytojų veikalai, palydimi šiltais įvado žodžiais, rašytais amerikiečių literatūros kritikų.

Šiandieną S. Zobarsko iniciatyva įkurta ir auganti Manyland Books leidykla praturtino ne tik Zobarsko biografiją, bet ir mūsų kultūros istoriją, lietuvių literatūrai atversdama naują tarptautinio masto lapą. (Žiūr. pokalb su S. Z. šio nr. 9 psl.).

Stepas Zobarskas, owner of Manyland Books, Inc. Publishing House, 87-37 88th St., Woodhaven, N. Y. 11421, was born in 1911 in Lithuania.

He studied literature and languages in Paris, Heiderberg and New York. He served as editor of Lith. Children's Magazine "Žiburėlis", Lith. Literature Magazine "Gabija", compiled text books and anthologies.

Since 1932 he edited more than o dozen books — short stories for children and adults. Two of his short story collections won Lith. Red Cross Juvenile Literature awards. Some stories were translated into French, German, Latvian and English.

He resides in USA since 1947.

In 1958 he established the Publishing House Manyland Books, Inc. On its list are about 20 publications, mostly of them translations from first rank Lithuanian authors.

For more — see pages 10 and 11.

Teisingos Taikos Užgimimo žmogaus širdyje,
Angeliško džiaugsmo ir Ramybės žemėje ir
Viešpaties garbės visoje visatoje

linki

Prel. Jonas Balkūnas

Maspeth, N. Y.

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

linki

Angelų Karalienės parapijos klebonas

KUN. J. ALEKSIŪNAS

Brooklyn, New York

Taikos ir ramybės

visiems geros ir gailestingos širdies lietuviams

KUN. LIONGINAS JANKUS
Balfo Reikalų Vedėjas
105 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

ŠV. PETRO IR POVILO PARAPIJA

211 Ripley Pl., Elizabeth, New Jersey

Phone EL 2-2271

Rt. Rev. Msgr. Michael G. Kemezis
Klebonas
Rev. Juozas Pragulbickas
Rev. Vladas Karalevičius
Rev. Vincent Svirnelis
Asistentai

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

SOPULINGOSIOS MOTINOS PARAPIJA

136 Davis Ave., Kearney, N. J.

Tel. 998-4616

Kleb. JONAS SCHURKUS
Kun. Raymond Thompson (Tamašauskas)
Kun. Alfredas Žemeikis

Kristaus Taikos ir Ramybės mano parapiečiams
ir visiems geros valios lietuviams

KUN. N. PAKALNIS

Brooklyno Apreiškimo Parapijos klebonas

★ *VISIEMS "LIETUVIŲ DIENŲ" SKAITYTOJAMS LINKS MŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI* ★

HOLY LIGHT CANDLE MFG CO.

Religious Candles of Every Description

280 Boerum Street — BROOKLYN, N. Y. 11206

GLenmore 6-0200 — Area Code 212

Proprietor: B. A. KUČINSKAS

* * *

Devotional Stands
Votive Stands
Marble
Bronze
Wrought Iron
Special to your specifications
in any metals or marble

7 Day lites
Votive Lights
Altar Candles
Beeswax Candles
Stearic Candles
Charcoal
Wax & Wood
Lighting Tapers
Insences
Votive Glasses, etc.

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER and EMBALMER
Joseph J. Garszva, Jr.
Anita R. Garszva
John A. Pauley
Licensed Undertakers
231-233 Bedford Ave.
BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-9770

FOREST PARK INN

Fine Wines and Choice Liquors
Julia Baltaitis
Ray White

80-46 Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. VIrginia 6-9820

AROMISKIS FUNERAL HOME

423 Metrapolitan Avenue
Brooklyn 11, New York
Tel. EV 7-4335
Stephen Aromiskis
Stephen Aromiskis Jr., Licensed Directors

S & M MAISTAS
QUALITY MEAT MARKET

Specialy prepared meats
We take all orders for Weddings and Parties
Charles Shimanskas, prop.
483 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y
Tel.: EVergreen 8-4608

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 Jamaica Ave., WOODHAVEN 21, N. Y. Tel. VIrginia 6-9519
Salė vestuvėms, susirinkimams ir kitiems pobūviams.
Salėje gali tilpti 100 dalyvių.

THE *Arlington* RESTAURANT

BEST LITHUANIAN CUISINE

Coctail Lounge — Dining — Dancing

Hall For All Occasions — Catering

385 Arlington Avenue at Hale Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

BMT Jamaica Line Norwood Ave. Station

Phone: TAylor 7-9842

Savininkai Ona ir Jonas Valaičiai

HAVEN REALTY

Apdraudimo ir namų pardavimo įstaiga
Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.
JOSEPH ANDRUSIS,
Kelionių biuras lėktuvais ir laivais.
Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmadieniais popiet 1-5 val.
87-09 Jamaica Ave., WOODHAVEN 21, N. Y. Telef. VI 7-4477

"AIDAS" RADIO IR TV TAISYMAS

J. Bublaitis

ir SPAUDOS KIOSKAS

J. Pašukonis
94-17 Jamaica Avenue, WOODHAVEN, N. Y. 11421
(prie Woodhaven Blvd. traukinio stoties)
Didelis pasirinkimas liet. knygų, plokštelių, gintarų, medžio išdirbinių.
Tel. HI 1-7747

L I N K S M Ų Š V E N Č I Ų

visiems draugams ir klijentams linki

NERIS INTERNATIONAL, INC.

NERIS CARBON & OIL CORP.

NERIS PHILIPPINES, INC.

Savininkai:

Dr. Juozas K. Valiūnas ir Dr. Juozas P. Kazickas

Phone: MURRAY HILL 2-7570.

530 FIFTH AVENUE — NEW YORK, N. Y. 10036

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

V. BELECKAS, savininkas.

1883 Madison Street ● Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Salė vestuvėms ir kitiems parengimams.
Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

Tel. EVergreen 2-6440

O. ir A. KAUNŲ RESTORANAS

Vestuvių ir kitų pokylių maisto paruošimas (nuo 50 iki 100 asmenų)

52 Hudson Ave. — Tel. UL 8-7821 — Brooklyn, N. Y. 11201

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. ..... Tel. VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. .... Tel. STagg 2-4329
91-15 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. ..... Tel. 441-4554

Papingintomis kainomis priimam užsakymus **vestuvėms ir pokyliams.**
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius.

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 Jamaica Ave (prie Forest Parkway Station) **WOODHAVEN, N. Y.**

Suteikiam garbingas laidotuves ● Koplyčios nemokamai visose miesto

dalyse ● veikia ventiliacija

Tel. VIrginia 7-4499

MATTHEW P. BALLAS

FUNERAL HOME
NOTARY PUBLIC

Albert J. Balton
Licensed Manager

660 Grand Street
BROOKLYN, N. Y. 11211

STagg 2-5043

BARAS — RESTORANAS — SALĖ POBŪVIAMS

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS, INC.

Danielius Averka, vedėjas
1332 Halsey Street, Brooklyn, N. Y. 11227

Tel. 456-2687 — HY 7-9756

Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų Metų!..

LITHUANIAN BAKERY, INC.

Mr. and Mrs. FRANK KUPINSKAS
savininkai

131 Inslee Place — Elizabeth, N. J.
(201) EL 4-0970

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

GENOVAITĖ IR KAZYS TREČIOKAS

Insurance & Travel

311 Walnut Street
MArket 2-4867 — NEWARK 5, New Jersey

LINDA'S CLOTHING STORE

Sav. **L. Mikulskytė**
Vyriškų ir moteriškų rūbų didžiausias pasirinkimas
Maloniu bei sąžiningu patarnavimu ir prieinamomis kainomis
bus kiekvienas patenkintas
Ypatingai maloniai yra laukiami visi lietuviai.
● Tad savi pas savus! ●

95-04 Jamaica Ave. — Woodhaven, N. Y.
(2 blokai nuo Woodhaven Blvd.)
Tel. (212) 849-7240

Linksmų Švenčių ir laimingų Naujų Metų

LITHUANIAN C. C. CENTER

6 Davis Ave., Kearny, N. J.

JOSEPH MELYNIS, Mgr.

Telephone — WYman 1-9631 — WYman 1-9835

Linksmų švenčių linki

LITAS INVESTING CO., INC.

ir kviečia:

- **Pirkti akcijas su garantuotu dividendu ir augančia verte**
- **Taupyti — atidarant sąskaitą (ligi 5½%)**
- **Skolintis automašinoms, namų remontui, akcijų pirkimui**

Dėl prospekto ir kitais reikalais:

V. Vebeliūnas, 100-21 89th Ave., Richmond Hill, N. Y. HI 1-6799
A. Vedeckas, 83 Morgan St., Stamford, Conn. Tel. 325-0997

VIrginia 6-9683 — Road Service

THREE JOE'S SERVICE STATION, INC.

Complete Automotive Repairs — State Inspection
Front End Alignment — Wheel Balance

85-42 Woodhaven Blvd. Cor. 86th Ave. — WOODHAVEN 21, N. Y.

J. Povalitis

"SPARTA" Radio, TV & Hi-Fi Krautuvė

Telefunken * Grunding ir Blaupunkt * Taip pat rašomosios mašinėlės su lietuvių ir kitų kalbų akcentais

J. L. GIEDRAITIS

10 Barry Dr., E. Northport, New York, 11731 ● Phone (area 516) 757-0055

GEORGE'S JEWELRY

Expert Watch and Jewelry Repairs

J. Rakesius, prop.

87-14 Jamaica Ave. Woodhaven ,N.Y

Tel.: 441-2535

J. AUDĖNAS

a) padeda **Investavimų Fondų šėrus** pirkti, b) sudaro planus jaunesniem žmonėm **sistematiškai taupyti** ir ateičiai **kapitalus ugdyti,** c) sudaro planus **pensininkams,** turintiems santaupų, **papildomų pajamų gauti.**
109 Warwick St., Brooklyn, N. Y. 11207. Tel. TA 7-9518, LA 4-6484.

J. DIČPINIGAITIS, M.D.

85-51 Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y. 11421
Phone: VI 9-0193

Seasons Greetings from

STEPHEN BREDES, Jr.

Attorney and Counsellor at Law
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telephone: APlegate 7-7083

Lapkričio 13 dieną Lietuvos Nepriklausomybei atgauti Komiteto pastangomis suorganizuoto žygio į Jungtines Tautas dalyvavo apie 14 tūkstančių lietuvių, latvių ir estų; čia matyti maža dalyvių dalis su plaktatais.

On November 13th the Committee To Restore Lithuania's Freedom organized a march to United Nations, attended by over fourteen thousand Lithuanians, Latvians and Estonians. (More on page 6, 7, 8, 9, 10 and 21)

Metus baigiant...

Lietuviškos sąžinės perkratymas

Metams baigiantis ir mes, tarytum kokie prekijai, turėtume patikrinti sąskaitas, suvesti balansą, padaryti inventorizaciją, kai ką perkelti į naujų metų rubriką, o kai ką nurašyti į nuostolius. Nekalbame apie asmeniškas materialines sąskaitas, skolas ar balansą. Tai kiekvienas bus priverstas padaryti, be atsiprašymo, nes ateis taksų mokėjimo terminas, ir niekam nuo to nebus lemta išsisukti. (Nors ir čia apskaičiavimų vykdytojas turėtų pažvelgti į "donacijų" grafą ir paklausti, kiek gerbiamasis įnešė Lietuvių Fondan, kiek tam ar kitam Kultūros centrui, kiek Tautos Fondan...) Mes esame atsakingi ne vien asmeniškai, ir mūsų apyskaitos apima ne vien privačias materialines vertybes. Turime pareigų ir įsipareigojimų ne tik asmeniškai, bet ir visuomeniškai. Vertėtų padaryti savo visuomeninių bei kultūrinių darbų (ir nedarbų!) apyskaitas. Veikla organizacijose ir veiksnių siekių rėmimas; lietuviškasis teatras, koncertai, parodos, spauda — knygos ir laikraščiai, — už visa tai gal niekas *dabar* nepareikalaus atsiskaitymo — nei taksų rinkėjas, nei kuri revizijos įstaiga. Tik mūsų pačių lietuviškoji sąžinė. Jeigu ją dar turime. Jeigu ji dar gyva. Jeigu ji dar budri. Jeigu jos dar nepagraužė laiko ir vietos termitai.

Visuomeniškai žvelgiant, praėjusieji metai, nors juose ir nebuvo ypatingų kongresų ar festivalių, sužibėjo keliais naujais pragiedruliais, kurie teikią didelių ateities vilčių: į veiklą vis labiau ėmė įsijungti jaunimas. Vienas jo didžiųjų darbų yra lapkričio 13-sios manifestacija New Yorke. Netikslu būtų šūkauti, kad dabar tegu seniai traukiasi iš kelio. Žygio iniciatyva buvo jaunųjų, jį rėmė visi, jame dalyvavo visi. Bet jaunimas įsitraukė į pozicijas, iš kurių jis jau nebebandys dezertyruoti. Naujų jėgų atėjo į Vliką ir į kitus sambūrius. Paskelbus jaunimo metus, gal atsiras ambicijų ir tiems, kurie iki šiol didžiausia veikla laikė barzdų auginimą. Jaunimo metų programos vykdymas gal "pasendins" ir tuos, kurie norėtų amžinai būti jauni ir visuomet laikytis opozicijoj. Opozicija yra visų bendra — pasaulinė komunizmo agresija. Opozicija puola lygiai visus — ir jauną ir seną, tai inercija ir neveiklumas, tai asmeninė gerovė ir žmogiškosios vertybės atsižadėjimas, tai netolerantiškumas ir superkritika. Visą šitą balastą, tvarkydami metų sąvartoj inventorizaciją, turime išmesti kaip piktybinę senieną. Tai nebus lengva, nes visuomet kito akyje lengviau pamatome krislą, negu savojoje rąsta, bet tai būtina.

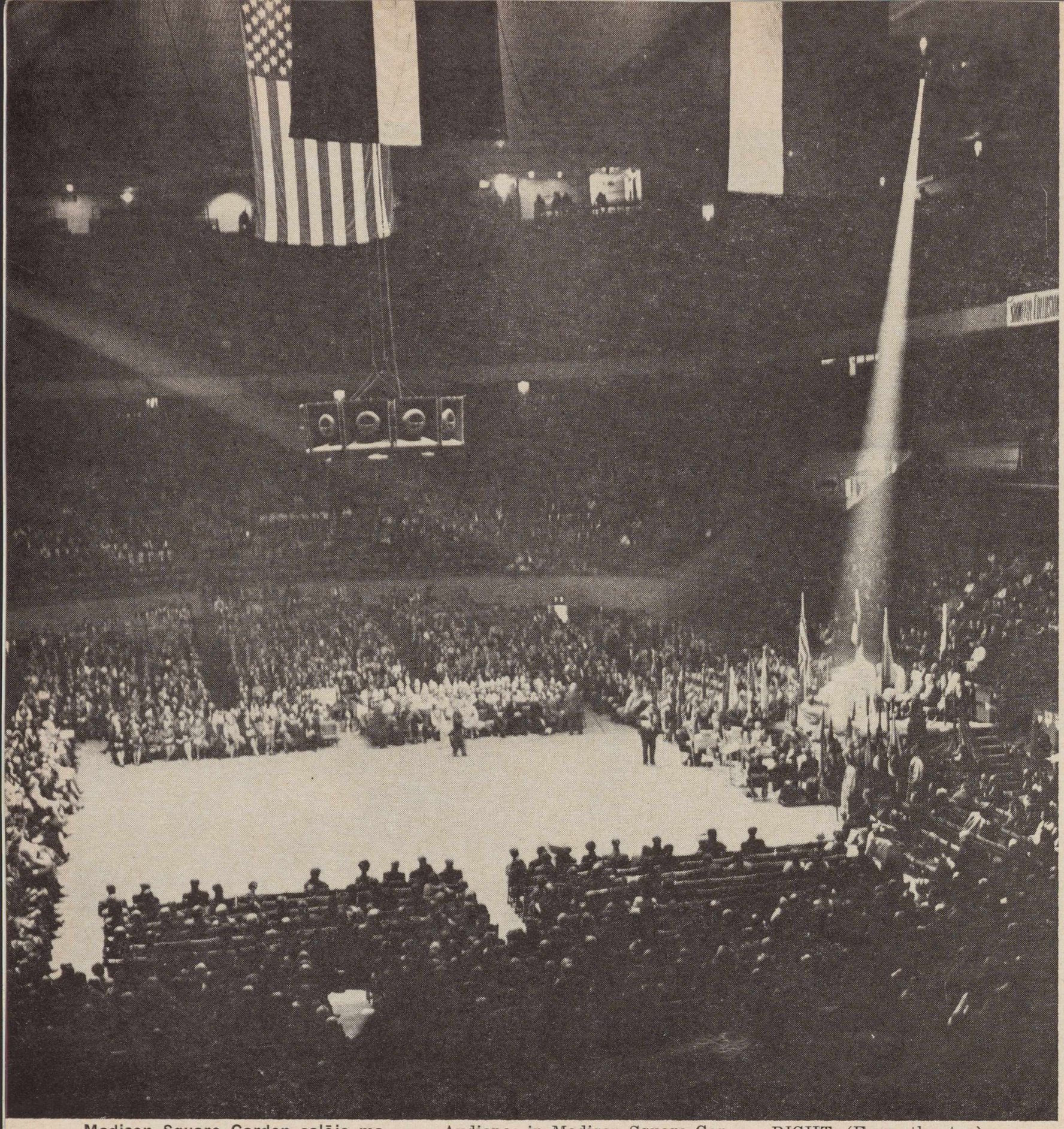

Madison Square Garden salėje manifestantų lapkričio 13 d. dalyvavo sausakimšai.

Audience in Madison Square Garden, New York.

Leo Cherne, programos vedėjas, skaito Prezidento sveikinimą.

Kalba senatorius Karl Mundt.

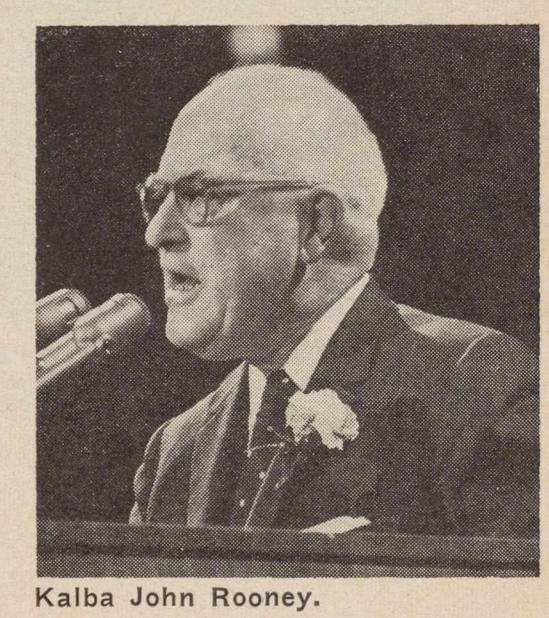

Kalba John Rooney.

RIGHT (From the top):
Leo Cherne, MC, reads the President's of U. S. greetings.
Senator Karl Mundt;
Representative John Rooney.

Lapkričio manifestacija

Keturiolika tūkstančių ! — buvo du žodžiai, kuriuos lapkričio 13 d. vakare ištardami New Yorko radijo ir televizijos pranešėjai pateikė apčiuopiamiausį Baltijos tautų laisvės manifestacijos svorio įvertinimą.

Manifestacijai baigiantis jos vadovai turėjo progos padaryti pareiškimus per radiją ir televiziją dešimtims milijonų.

Eisena į Jungtines Tautas perkirto visą New Yorko miesto centrą: kai vėliavos jau tvarkėsi prie Jungtinių Tautų aikštės, eisenos galas dar buvo nepradėjęs judėti nuo Madison Square Garden — mylia su penktadaliu atstumo.

Programos papuošimas buvo New Yorko, Philadelphijos, Waterburio ir Bostono jungtinė šokėjų grupė, vadovaujama J. Matulaitienės (visi šokėjai atvyko savo lėšomis), solistė I. Stankūnaitė, akordeonistas K. Daubaras ir programos vedėjas Leo Cherne, kuris gėrėjosi turėjęs progos vadovauti tokiai spalvingai ir taip gerai suorganizuotai manifestacijai / **Daugiau 8 psl.**

6, 7, 8 ir 9 puslapiuose foto nuotraukos VYTAUTO MAŽELIO ir R. KISIELIAUS

Jaunimas šoką "Malūną" lapkr. 13 programoj.
Lith. Folk dance "The Mill", during the program on November 13th.

Kalba Msgr. Raymond Swords.

Antanas Sniečkus skaito rezoliuciją
Resolution being read by Antanas Sniečkus.

žygio organizatoriai vadovauja ei-senai į Jungtines Tautas.
Crganizers in the march.

Iš Madison Square Garden salės žygio dalyviai išeina į Jungtines Tautas.
The marchers leaving Madison Square Garden.

Bostono lietuvių šv. Petro parapijos orkestras eisenai groja žygio maršus.
St. Peter's Parish orchestra, of Boston, playing during the march.

Sol. Ir. Stankūnaitė atlieka dainų programą.
Soloist I. Sankūnaitė during the program.

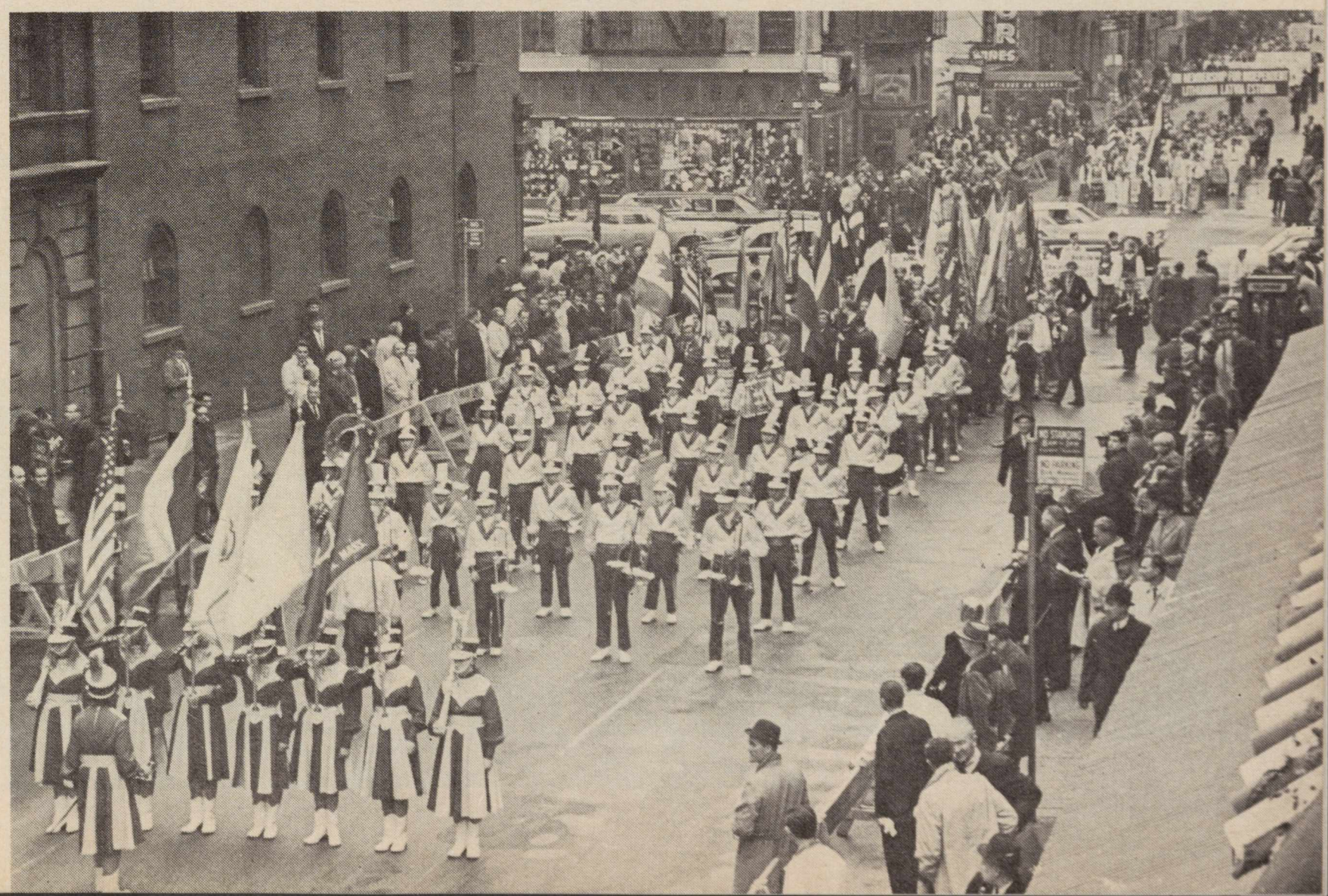

Maža dalis plakatų, kuriuos nešė eisenos dalyviai lapkr. 13 d.
Some signs being carried during the march.

Lėktuvas, kuriuo iš Washingtono į manifestaciją skrido sen. Frank J. Laushe ir JAV prezidento patarėjas Charles A. Horsky, dėl miglos turėjo nusileisti Philadelphijoje, bet jie savo vežtus sveikinimus perdavė telefonu, ir prezidento L. B. Johnsono sveikinimas buvo viešai perskaitytas.

Sen. Karl E. Mundt savo ir sen. F. J. Laushe vardu pažadėjo, kad ypač po šios maifestacijos dėsią pastangų, kad ir **JAV senatas priimtų atitinkamą rezoliuciją Baltijos valstybių nepriklausomybės reikalu,** kaip yra priėmę atstovų rūmai. Jis pažymėjo, kad reiks dar daug manifestacijų ir pastangų Baltijos laisvei laimėti, ir kad kova prieš komunizmą dabar vyksta kitur.

Atstovas John J. Rooney ryškiau pabrėžė, kad ir dabar reikia apčiuopiamesnės paramos kovojantiems dėl Baltijos kraštų nepriklausomybės, tarp ko kita, galimybės patiems naudotis Amerikos radijo priemonėmis.

Baltimorės—Washingtono lietuviai, atvykę New Yorkan keliais autobusais.
Lithuanians from Baltimore and Washington arriving in buses.

Trijų Pabaltijo Tautų vėliavos žygyje nešamos prie Jungtinių Tautų.
Flags of three Baltic States being carried to the United Nations.

Kennebunkport, Me. Pranciškonų gimnazijos auklėtiniai demonstruoja.
Franciscan High school students from Kennebunkport, Me.

Fabaltiečių jaunimas, atnešęs vėliavas beldžiasi į kurčias Jungtinių Tautų sienas...
Baltic youth with their flags on the steps of United Nations. before the wall of United Nations.

Mons. R. J. Sword, S. J., savo kalbą sujungė su malda už Lietuvos išlaisvinimą.

Dešimt skautų akademikų — 4 jaunuoliai ir 6 merginos iš Chicagos, Clevelando ir Bostono — iš anksto numatytu žygiu "įnešė" Baltijos tautų laisvės klausimą į Jungtinių Tautų rūmus. Kai po lietuvių, latvių ir es ų kalbų su himnais ir po bendros maldos, trys vėliavos, žygio komiteto lydimos, buv nunešt os prie JT uždarų vartų ir į juos pasibeldusios grįžo, studentų dešimtukas nuvyko tiesiai į Saugumo Tarybos posėdžių salę ir ten choru ėmė garsiai reikalauti Baltijos valstybėms laisvės ir vietos Jungtinėse Tautose.

Jaunuolius tvarkdariai iš salės pašalino, bet su jais iš salės išskubėjo ir ten buvę reporteriai-fotografai ir juos apklausinėjo. Ši žinia netrukus buvo paskleista į visas pasaulio šalis.

Sen. Karl Mundt ir Leo Cherne žygio vadovų apdovanoti lietuvių liaudies meno drožiniais (kryžstulpiais).
Senator Karl Mundt and Mr. Leo Cherne were presented gifts of Lithuanian folk art.

A. Sniečkus ir A. Mažeika apklausinėjami TV korespondento.
Mr. A. Sniečkus and A. Mažeika being interviewed by TV reporters.

V. Kubilius, A. Kubiliūtė, Ž. Paliliūnaitė, R. Domarkaitė, V. Garbonkus, J. Šenbergas, G. Galinytė, J. Tallat-Kelpšaitė (B. Andriukaitis ir V. Bobinaitė, kurių nuotraukoje nėra), studentai demonstracijos metu įėję į Jungtinių Tautų posėdžių salę ir unisonu pareikalavę Lietuvai duoti laisvę ir priimti į Jungtines Tautas. Tvarkdarių jie buvo išprašyti laukan, kur juos apklausinėjo laikr. ir TV reporteriai.

Pokalbis su

Manyland Books leidyklos

STEIGĖJU IR VADOVU RAŠYTOJU STEPU ZOBARSKU

Stepo Zobarsko įsteigta Manyland Books leidykla kaskart užima platesnį barą ir vis stipresnes pozicijas angliškai kalbančiame pasaulyje. Geras jos knygų recenzijas jau deda sindikato leidiniai, kuriais naudojasi žymūs amerikiečių laikraščiai. Jos leidinius užsisako universitetų ir kt. bibliotekos; užsakymų ateina net iš tolimų Afrikos valstybių. Tik mes patys dar labai maža apie leidyklą težinome. Norėdami atkreipti savųjų dėmesį, pateikėme keletą klausimų, į kuriuos Stepas Zobarskas mielai atsakė.

– Kokiais sumetimais įsteigta Manyland Books leidykla?

– Mums, atsidūrusiems laisvėje, tenka dvigubas vaidmuo: pasakyti pasauliui tai, ko negali pasakyt gimtajame krašte pasilikę broliai ir seserys, ir įtikinti galinguosius, kad turime tvirtas valstybines tradicijas ir garbingą istoriją, šnekame ir rašome viena iš seniausių pasaulio kalbų, esame tikrų vertybių kūrėjai, ir kad atėmimas mūsų tautai laisvės yra pati didžiausia šito šimtmečio gėda. Tai mes galime padaryti tiktai išėję į tarptautinį forumą. O kad veržimasis būtų sėkmingesnis, mums būtina turėti savo leidyklą knygoms anglų kalba leisti, nes tik per ją galėsime parodyti pasauliui tai, kas yra vertinga ir prasminga, ir pasakyti tai, kas būtina pasakyti.

Įsteigimas tokio pobūdžio leidyklos labai reikalingas ir mūsų pačių įtakai sustiprinti Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitur, nes tik per mūsų pačių kontroliuojamą tarptautinę spaudą galėsime drąsiai pareikšti savo norus ir ginti savo teises.

Turint visa tai galvoje, ir įsteigta Manyland Books, Inc. leidykla. Nors ši leidykla tebėra pradinėj stadijoj, tačiau jos leidiniai jau spėjo susilaukti palankaus įvertinimo JAV ir Anglijos spaudoje.

– Kiek ir kokių knygų Manyland Books leidykla jau yra išleidusi?

– Manyland Books jau išleido daugiau kaip 15 knygų. Šiandien vargu ar berasit kokį svarbesnį JAV miestą ar universitetą, kurių bibliotekose nebūtų nors vieno mūsų leidinio.

Viena iš svarbesnių pirmųjų knygų tenka laikyti *Selected Lithuanian Short Stories*, kur išspausdinti Žemaitės, Kudirkos, Vaižganto, Biliūno, Šatrijos Raganos, Vienuolio, Krėvės, Šeiniaus Savickio, Grušo, Alanto, Jankaus, Vaičiulaičio, Mazalaitės, Katiliškio, Landsbergio, Barono ir kt. kūrybos pavyzdžiai. Ji ne tik susilaukė gerų recenzijų amerikiečių ir anglų spaudoje, bet iš jos paimtą "Brisiaus galą" (The End of Brisius) įsidėjo amerikiečių pradžios mokyklų vadovėlis "A Cavalcade of Life in Writing", o Juozi Grušo "Kelionę su kliūtimis" (A Trip with Obstacles persispausdino po visą pasaulį platinamas novelių žurnalas "Short Story International" (1964 m. balandžio mėn. nr.).

Lithuanian Quartet (Barono, Katiliškio, Landsbergio ir Šeiniaus kūrybos pluoštai) buvo gražiai įvertintas tokių spaudinių, kaip Saturday Review, The Christian Science Monitor ir kt.

Jurgio Gliaudos romaną *"Namai ant smėlio"* (House upon the Sand) kelių milijonų tiražo žurnalas Time pavadino vienu iš geriausių veikalų, liečiančių nacizmą. Time net pasiuntė į Los Angeles specialų fotografą, tuo laiku priskirtą prie prezidento Kennedy, autoriaus Gliaudos nufotografuoti. Nors šis romanas nevaizduoja Lietuvos gyvenimo, tačiau visa spauda pažymėjo, kad tai parašyta lietuvio autoriaus.

Nors ir negausiai, bet gerai buvo įvertinti Vinco Krėvės veikalai: *The Herdman and the Linden Tree* (realistinių apysakų rinkinys) ir jo priešmirtinis kūrinys *The Temptation* (*Pagunda*). Apie pastarąją gana ilgą ir nepaprastai palankią recenziją paleido Kings Feature Syndicate, kurio straipsniais naudojasi šimtai JAV ir kitų kraštų laikraščių. Labai gaila, kad dėl lėšų stokos negalime panaudoti tos recenzijos reklamai. O "Pagunda", kurioje autorius labai įdomiai ir įtikinamai pavaizduoja Kremliaus "koegzistenciją", turėtų pasiekti daugiau galvojančių amerikiečių ir anglų.

Daug dėmesio rodoma Igno Šeiniaus romanui *Rejuvenation of Siegfried Immerselbe* (Siegfriedas Immerselbe atsijaunina), kuris, kai kurių amerikiečių kritikų nuomone, statytinas šalia Thomo Mann, Camus ir Orwell kūrinių, nepaprastai sąmojingai išjuokiantis nacizmą ir rasizmą. Mums gi svarbu parodyt, kad mažos valstybės, esančios Vokietijos pašonėj, autorius nepabūgo išjuokti rasizmo tada, kai Hitleris buvo pačioj galybės viršūnėj.

Vyto Tamulaičio dar laisvos Lietuvos laikais Raudonojo Kryžiaus premija apdovanota knyga vaikams, *Nimblefoot the Ant* (Skruzdėlytės Greitutės nuotykiai), dail. Prano Lapės grakščiai iliustruota, sužavės bet kurios tautos jaunąjį skaitytoją. Ypač juo turėtų domėtis mūsų pačių vaikai, nes šis veikalas ne tik labai patrauklus ir intriguojantis, bet ir jo pedagoginė vertė labai svarbi. Tai ypač pabrėžė The Telegram, Toronto dienraštis, jį recenzuodamas.

Labai palankiai vertinamas ir Aloyzo Barono premijuotas romanas *Footbridges and Abysses* (Lieptai ir bedugnės).

Mykolo Vaitkaus romanas *The Deluge* (Tvanas), retas kūrinys savo tematika ne tik mūsų, bet ir pasaulio literatūroje, amerikiečio kritiko įvertintas kaip tikros vertės kūrinys mūsų dienų grožinėje literatūroje.

Antano Vaičiulaičio rinktinių novelių rinkinys *Noon at a Country Inn* (Vidudienis kaimo smuklėje), literatūros kritiko, vertėjo ir poeto Clark Mills šodžiais, "introduces a European writer of genuine worth and stature." (Šio rinkinio išleidimą parėmė Kazys Karuža iš Los Angeles, mirusio poeto Petro Karužos brolis).

– Ar Manyland Books leidykla leis tik lietuvių rašytojų kūrinius?

– Manyland Books pasiryžus leisti ir kitų tautų kūrinių, ypač mažiau žinomų kraštų literatūrų. Leisdama vien tik lietuvių rašytojų veikalus, ji amerikiečių akyse būtų traktuojama tik kaip "mažumų" leidykla, ir todėl nustotų savo svorio, ir į jos leidinius nei Amerikos, nei Anglijos spauda nebekreiptų dėmesio. Antra, leisdama tik lietuvių kūrinius, ji nepajėgtų išsilaikyti; apimdama platesnį horizontą, Manyland Books leidykla turi daug galimybių sustiprėti finansiškai ir pasidaryti pajėgia institucija.

Skaito pirmą Manylands Book knygos korektūrą. Iš dešinės leidyklos savininkas Stepas Zobarskas, artimiausios bendradarbės — duktė Nijolė ir žmona Matilda.

Owner of Manyland Books publishing firm, Mr. Stepas Zobarskas, his wife and daughter.

Pradžia ir šia prasme jau padaryta su *Modern Stories from Many Lands*, kurių leidimą parėmė Fairleigh Dickinson universitetas, labai daug prisidėjęs prie leidyklos vardo sustiprinimo JAV spaudoje. Po šios knygos sekė *The Mountain Doves*, Afrikos pasakų rinkinys, kurį labai išgyrė savo laiške leidėjui Nobelio premijos laureatas daktaras Albert Schweitzer, o "American Red Cross News" rekomendavo mokykloms kaip papildomą skaitinį. Trečioji knyga – čiliečio laureato Coloane nepaprastai graži apysaka jaunimui *The Stowaway*.

Čia suminėjau tik svarbiuosius Manyland leidinius, sukėlusius daugiau dėmesio amerikiečių spaudoje.

– Ar leidykla leis tik grožinės literatūros veikalus?

– Leidyklos planuose yra rengiami ne vien grožinės literatūros veikalai, bet ir įvairūs mokslo darbai; yra rengiama plati, išsami, bendradarbiaujant tarptautiniams meno autoritetams, M. K. Čiurlionio monografija; Lietuvos kultūrinė ir politinė istorija (paruošta tokiu pat būdu, kaip Life žurnalo leidiniai apie svetimus kraštus); lietuvių vaikų literatūros antologija ir kt.

– Kas talkininkauja Manyland Books leidyklai finansiškai?

Manyland Books talkininkų būrelis tuo tarpu nėra didelis, bet mes jais ypatingai didžiuojamės, nes jie pirmieji suprato lietuvių kultūrinės reprezentacijos būtinumą ir nesvyruodami įsijungė į mūsų tarpą.

Pats didžiausias leidyklos rėmėjas yra dr. Rimvydas Sidrys ir jo žmona dr. Giedrė iš Streator, Illinois. Jie pirmieji sutiko leidyklos isteigimo žinią su dideliu entuziazmu ir konkrečia parama. Antrasis leidyklos rėmėjas yra dr. Ferdinandas V. Kaunas iš Cicero, Illinois. Jis anksti įsijungė į rėmėjų eiles.

Užklaustas dr. Sidrys, kas jį paskatino prisidėti finansiškai prie Manyland Books leidyklos rėmimo, atsakė: "Prie leidyklos nutarėm prisidėti dėl šių motyvų:

1. Esam nuomonės, kad lietuvių literatūra jau pribrendus išeiti į pasaulinę areną;

2. Angliškai skaitančioji visuomenės, susipažinus su kitais kraštais per jų literatūrą, būtų pajėgesnė suprasti problemas, kurios dabar jai yra svetimos. Neįsijautimas į kitos tautos psichologiją yra nuolatinis JAV-bių užsienio politikos nepasisekimo priežaistis.

3. Aš ir žmona buvome entuziastiški Jūsų raštų skaitytojai ir gerbėjai. Pasitikime Jūsų kompetencija vairuoti leidyklą tinkama kryptimi."

Dr. F. Kaunas V. Kaunas iš Cicero rašo: "Atplėštas nuo gimtojo kamieno, man įskiepijusio besąlyginę žodinę bei dvasinę lietuvybę, davusią man netgi aukštąjį mokslą, jaučiu šventą pareigą paremti lietuvių kultūrinius užsimojimus, ypač tada, kai išeinama už pasigailėtinai siauro mūsiškio akiračio į tarptautinę spaudos areną.

Perdažnai mes tamsoje knisamės ambicijų bei partinės ar religinės nesantaikos urvuose, nematydami reikalo išnešti ir paskleisti dienos švieson gausius savo kultūros perlus milijoninio tiražo amerikiečių, o tuo pačiu ir viso pasaulio spadoje.

Manyland Books ir Stepas Zobarskas (man visai nepažįstamas spaudos žmogus) su savo neišsemiama energija ir nuostabiu atvirumu bematant mane užkrėtė. Linkiu visus geros valios lietuvius šia liga susirgti ir niekad nepasveikti."

Kiti rėmėjai yra: V. Adomaitis, Baltimore, Md., dr. G. Balukas iš Chicagos, Ill. J. Belinis iš Grand Rapids, Mich., Msgr. dr. A. Deksnys, E. St. Louis, Ill., K. Demikis, New Britain, Conn., Rev. dr. P. Gaida, Toronto, dr. P. Kisielius, Cicero, Ill. A. Kuolas, Toronto, Pranė Lapienė, Stony Brook, N. Y., J. Liaukus, Brooklyn, N. Y., L. ir M. Noreikos, Woodhaven, N. Y., A. O. Ploplienė, Rockford, Ill., dr. Z. Prūsas, Chillicothe, Ohio, dr. A. Razma, Wilmington, Ill., S. Rudys, Michigan City, Ill. dr. J. Sakalauskas, J. Strazdas, Guelph, Canada, dr. J. ir dr. A. Šabanai, Chicago, Ill., M. Šimkus, Baltimore, Md., dr. A. ir K. Valiuškiai, Gouvernour, N. Y., V. Žemaitis, Geraldton, Canada.

Skyrium norime paminėti J. Bačiūną iš Sodus, Mich., a. a. J. Ginkų iš Brooklyno, dr. J. Kazicka ir dr. K. Valiūną, Neries b-ės direktorius iš New Yorko, Rev. N. Pakalnį ir Rev. J. Pakalniškį iš Brooklyno, ir J. Pašukonį iš Woodhaven, N. Y., kurie rėmė ir remia pirmuosius žingsnius lietuvių kūrybai reprezentuoti.

— Kas iš nelietuvių talkininkauja Manyland Books leidyklai?

— Turime gerų bičiulių ir nelietuvių tarpe, kurių talka knygų leidimo darbe yra neįprastai svarbi. Be jų darbas būtų neįmanomas. Prof. Charles Angoff, žinomas amerikiečių kritikas, rašytojas, vienas iš The Literary Review steigėjų ir redaktorių, savo turiningais įvadais mūsų kūrinius pristato angliškai skaitančiai visuomenei. Įvadais ir patarimais daug padeda dr. Clarence R. Kecker, Fairleigh Dickinson universiteto akademinis viceprezidentas. Nuoširdžiai su mumis bendradarbiauja poetas ir redaktorius Clark Mills, vienas liet. poezijos ir liaudies dainų antologijų redaktorių angliškai. Bet niekas ligšiol neprilygo prof. Raphael Sealey nuopelnams—anglas mokslininkas, pamilęs Lietuvą, ir lietuvius (jo žmona poet Danguolė Sadūnaitė, taip pat mūsų bendradarbė) yra nepamainomas lietuvių kūrybos vertėjas į anglų kalbą.

Daugiausia kūrinių išvertė į anglų kalbą Albinas Baranauskas, Algirdas Landsbergis ir Nijolė Zobarskaitė.

Meniškai viršelių aplankus mums nupiešia ir kartais tekstą pailiustruoja dail. P. Lapė.

— Kokie yra jūsų leidyklos fiansiniai planai ir sumanymai? Kaip lietuviai galėtų jūsų darbą konkrečiai paremti?

— Kad leidykla galėtų stipriai atsistoti ant kojų, mums dar labai trūksta papildomo kapitalo — 35.000 dolerių. Ši suma reikalinga ne tik naujiems veikalams leisti, bet ir jau išleistiems plačiau amerikiečių spaudoje pareklamuoti, nes be reklamos čia neįmanomas joks platesnis prasiveržimas į tarptautinį forumą. Lietuviai leidyklą gali paremti šiuo būdu: pirkti leidykos šėrų. Vieno šėro kaina — $250. Kas turi vieną kitą atliekamą šimtą (o iš tikrųjų, kas jų dabar neturi?), tapęs šėrininku, ne tik parems finansiškai vieną iš svarbiųjų mūsų kultūros darbų, bet ir turėti pelno, nes bus mokamas nemažesnis dividendas, negu moka kitos panašaus pobūdžio amerikiečių korporacijos. Šėrų bus išleista tik labai ribotas (200) skaičius, tat patartina pasiskubinti jų įsigyti.

— Ar galima ir kitaip leidyklos darbą paremti?

— Galima. Kiekvienas, paskyręs leidyklai 100 dolerių, gaus visus Manyland Books leidinius per ištisus 5 metus, nežiūrint kokia knygų kaina būtų. Be to, kiekvienas lietuvis turtų jausti pareigos nupirkti Manyland Books knygų — sau ar dovanų amerikiečiams.

Prof. Charles Angoff

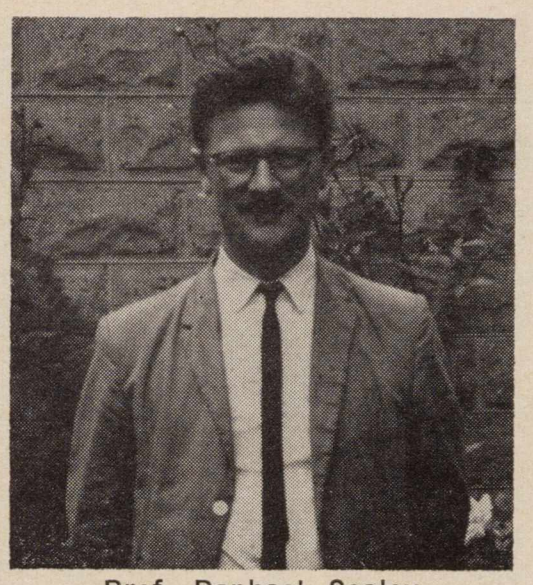

Prof. Raphael Sealey

Manyland Books knygų leidyklos artimieji bendradarbiai.
Close collaborators of Manyland Books publishing firm.

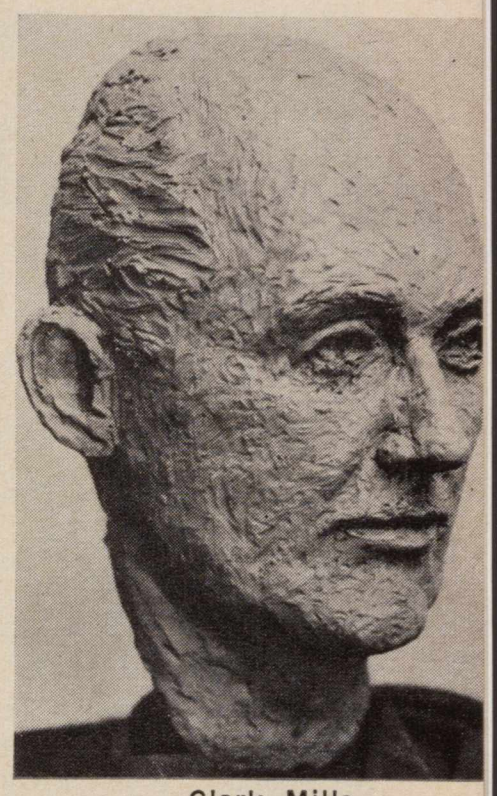

Clark Mills

KAIRĖJ:
Dr. Ferdinandas Kaunas

DEŠINĖJ:
Dr. Rimvydas Sidrys

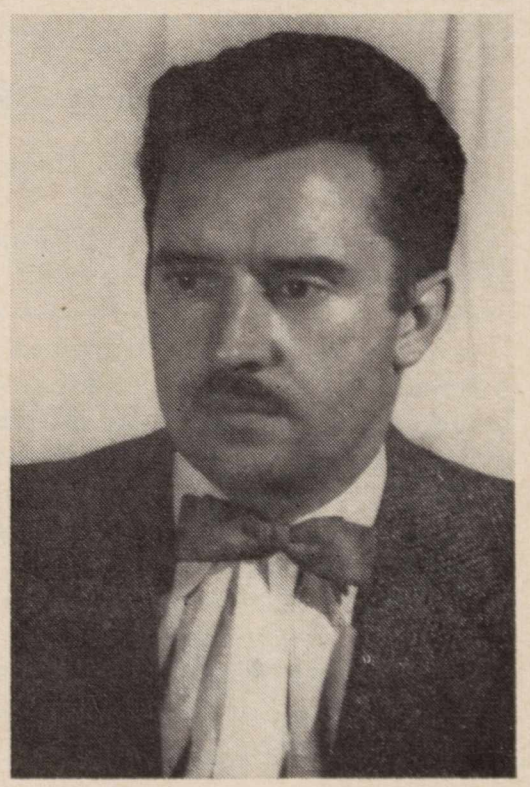

Pirmieji didieji Manyland Books leidyklos rėmėjai.
The first two of many sponsors of Manyland Books, Inc.

PR. DOM. GIRDŽIUS

Nebaigtas bridžas

Iš spaudai paruošto rinkinio "Perdžiūvę vėputiniai"

Kai visą naktį, stačiusi tiltus, ranka sudrebėjo, vyno taurę išgėręs puotos šeimininkas visas sulinko ir prie bridžo stalo sūnui tarė:

— Atsimink, sūnau, karalius nesaugus, kai tūzo neturi. Man jau atėjo paskutinė naktis. Visos jėgos išseko, pavargusi širdis vos vos plaka. Žėrinčių akmenų ant baltų kaklų aukštose salėse, žibintų sietynų pro dūmus cigarų jau daugiau neregės mano akys. Dienovidžiais saulę, naktį uolynus, žaibų nupliskintus neaprėpiamus žvaigždynus, iki šiol man nematytus regės kiti, nuo bridžo pakėlę akis. Man bus tamsu.

— Kalbėk aiškiau. Nieko nesuprantu.

— Niekados neaišku, kai tamsu. Aptemę laivai į vandenyną plauks, kai uoste vyrai su cilindrais mane įkraus į juodą baidoką, ir aš išvyksiu toli, toli per tiltų tiltus į kryžių girią. Tave, sūnau, kalnai, kalneliai kas rytą pasitiks, kai ant žirgo lakstydamas dairysies saulės, šokinėjančios Velykų rytą.

—Neturiu laiko niekų klausytis, tėve.

— Ar dar ne rytas? Danguje žvaigždės neretėja?

— Naktis tokia trumpa, o partija vos pradėta. Turiu skubėti. Liukrecija! — dar jis pasakė mėlynakei, sumaišęs kortų kaladę. — Prižiūrėk tėvą. Jo širdis sustojo plakusi.

— Liukra, neklausyk, ką jaunas džentelmenas sako. Širdis dar plaka, bet jau man ši naktis — paskutinė. Kai užmerksiu akis, nepakels nei būbnų trenksmas, nei sirenų spiegimas. Veltui skambės sonatos ir simfonijos, raudos perdžiūvę smuikai, užkimę ragai ir skardūs trimitai. Bokštų laikrodžiai, mano dienas suskaitę, kitiems muš valandas ir pusvalandžius, kitiems ant parketo skambės muzika. Kas į kryžių girią kartą atsigulė, to niekas nebepabudins.

— Man galva nuo vyno sukasi.

— Sustabdyk muziką.

— Tėve, aš dar nebaigiau valso. Turiu prie šokio bėgti.

— Sakyk, kad muzika Requiem grotų. Trokštu.

— Tau padėti numirti pašauksiu motiną. Ji tam pati tikroji.

— Visą amžių ėmei tvirtoves, sutvirtintas bokštais ir pylimais. Kas dabar tau atsitiko, brangusis vyre? Ar ranka išklibo, ar kardas atšipo, ar užsimojęs paslydai? — teiravosi pašauktoji.

— Kai paskutinį kirtį užsimojau, mūšio lauke tave pamačiau, brangioji.

— Tai kas čia tokio?

— Kai vyras netikėtai žmoną pamato, netenka jis žado, širdis sustoja plakusi.

— Kai žmoną apgavo? Vyro širdis palaida — visada. Geriau galva.

— Kietos tvirtovių sienos. Su galva jų nepramuši įsibėgėjęs. Kraujo reikia laimėjimams. O kraujas trykšta tik kaip sula — pavasariais. Kai kvepia slėniai mergytės lūpomis..

— Ką?

— Brangioji, nesirūpink. Bokštų laikrodžiai jau išmušė mano valandą.

— Bridžas dar nebaigtas. Kai gaidžiai pragysta, geriau pasidaro. Ar testamentas padarytas? Delsti neapsimoka.

— Trokštu... Atidarinėkite langus, kad krūtinė pasisotintų, širdis pasigėrėtų sodnais, saulėje nusirpusiais.

— Tokia širdis ištvirkusi. Dar naktis tebėra, dar nepraplyšo rytas. Išdykę sapnai nepabaigti, sodnai rasoti, žliugini. O kartą ateina toks laikas, bragusis, kad nebeskanūs uždrausti vaisiai. Pašauksiu kunigą. Pati turiu prie viešnių bėgti, kad vienos paliktos viešnios neprikalbėtų apie mane visokių niekų.

— Mieloji, tavęs laukėme ir tylėjome, — viešnios atsakė. — Kaip saulelės iš po debesėlio praplyšusio.

—Siela iš kūno kraustosi vyrui.

— Ar gavo paskutinį patepimą?

— Iš viso gyvenimo man išpažintį atliko.

— Ką sakė? Ką sakė? Patikėk mums išpažinties paslaptį.

— Sakė, kad buvau jam saulė. Velykų rytą šokinėjanti.

— Ir man tą patį jis sakė, — pirmoji atsakė.

—Sakė? Svarbu, ką darė.

— Ant piršto užmovė rubiną. Tik aš ne tokia. Ką daugiau sakė?

—Kad visą gyvenimą jam buvau gražiausia sonata.

— Ir man tą patį sakė, — antroji atsakė.

— Sakė? Svarbu, ką darė.

— Perlų karolius užkabino ant kaklo. Tik aš ne tokia. Ka daugiau sakė?

— Kad buvau jam amžinas pavasaris.

— Ir man tą patį sakė, — trečioji atsakė.

—Sakė? Svarbu, ką darė.

—Pastatydino vilą. Tik aš ne tokia.

— Jūs visos tokios. Už meilę atlyginimą imate. Aš jau jo antrą nešioju, — prakalbėjo ikšiol tylėjusioji. Aš ne tokia.

— Begėdė... Kokius perlus, rubinus tau dovanojo?

— Po akių mėlynus ratus.

— Kodėl anksčiau tylėjai, konkubina? — paklausė tikroji.

— Laukiau, kol džentelmenas baigs bridžą.

— Apsižiūrėk, mieloji, su tokia. Džentelmenas bridžą jau baigė, atrodo...

— Man rūpi tik vyro likimas. Gal siela užsižiaumijo? Išpažintį, matau, blogai atliko. Skubu prie ligonio.

— Lauksim, mieloji.

Prie bridžo stalo tuščia vieta žiopsojo. Nukniubę cigarai laukė puotos galo.

— Čia kažkuo dvokia... Ar nepamatei testamento nuorašo? — motina klausė sūnų susirūpinus.

— Palikimais aš nesirūpinu. Po tūzo eina karalius, — sūnus motinai sakė. — Ei, Liukrecija! Kodėl neprižiūrėjai tėvo?

— Pervėlu. Siela jau išsivietino. Žiūrėkite, dangus rytuose užsiliepsnojo. Verda jai kava. Kūnui darys skrodimą, — sesuo paaiškino broliui. — Benediktino!

Kai visi išgėrė, užsiliepsnojęs dangus prasivėrė, saulė šokinėjo patekėjusi. Tikroji iš kailio nėrėsi, testamentą nusitvėrusi.

JANIS RAINIS

UGNIS IR NAKTIS

Upėj spindintis mėnulis
tiesia aukso platų tiltą,
kad su miglomis pakiltų
sapno dvasios iš miškų.

Žingsniams šlamant aukso tiltas
tykiai mirga ir siūbuoja,
ir vilnis šviesoj linguoja,
bliksi žvaigždės, lyg ugnis.

Ir čionai pro tylią tamsą
garsas tylomis ateina:
neša skundą, neša dainą
karo trenksmo aiduose.

Tykiai eina sapno dvasios
rūko rūbuos prisikėlę;
tamsiame nakties šešėly
eina karžygiai seni.

Miegas mirusių nemigdo;
norint žuvo jie per karą,
ilgesys iš kapo varo
tylią naktį, vėlumoj.

Nes dar nebaigtos jų kovos,
nei laimėjimu netapo,
kerštas karžygius iš kapo
kelia, kelia nuolatos.

Ir taip vėlumoj kas naktį
juos iš kapo pamatysi,
gaus tau, kai įsiklausysi,
amžių karo atgarsiai.

Ir ateina jie pro tamsą,
ilgos kovos vėl atgyja,
spindi šarvai, kalavijai
mėnesienoje, aukštai.

Ir prašvinta tylią naktį,
nors kovoja ji prieš ugnį,
veriasi rūsti bedugnė,
kelias iš mirties gyvi.

Jau nurimo tosios dvasios,
ir mėnulio aukso tilte
matot naują tautos kiltį —
ji lig galo kovą ves.

Vertė A. TYRUOLIS

— Brangiausiasis vyre, saulė jau šokinėja. Gali skaityti be akinių. Tik suprasti nelengva, kas parašyta testamente.

— Jauniausiajam, — atsakė už visus nešiojanti mėlynus ratus.

—Kas jauniausiasis ir kas seniausiasis? — visi klausė.

—Seniausias, kas miręs, jauniausias — negimęs, — atsakė cigarai.

— Jei negimusis dar nepradėtas, testamentas neturi galios, — skrupulingiausiasis tarė.

— Filosofijos daktare, kuri nešioja negimusįjį, tai palikimas, — konkubina atsakė, ir jai dingo mėlyni ratai. — Džentelmeną galite skrosti. Mirė nuo strichnino.

— Mirė? Dar nedvokia.

— Tuščia vieta žiopsojo prie stalo visą naktį. Nematėte?

— Ko nėra, tas nematomas, — džentelmenai susimąstė. — Žmogaus gyvenimas — akimirka, bridžas — amžinas.

DIDYSIS LATVIŲ POETAS JANIS RAINIS

100 metų nuo gimimo sukaktį minint

Šį rudenį suėjo 100 metų nuo žymiausio latvių poeto Janio Rainio (tikroji pavardė Pliekšans) gimimo. Latviams jis yra tuo, kuo mums Maironis: kėlė nepriklausomos tautos viltis, kūrybai pradmenų ieškojo praeity. Dėl to šalia J. Poruko, A. Brigaderės ir K. Skalbės Rainis yra svarbiausias neoromantinės krypties atstovas latvių literatūroj. Jis taip pat buvo nuoširdus lietuvių bičiulis. Štai jo eilėraštis apie kelią, kuriuo, jo manymu, turėtų eiti abi kaimyninės — lietuvių ir latvių — tautos:

BROLIAMS LIETUVIAMS

Kokios kalnų sienos,
Kokios jūrų gelmės
Stojo skersai mūsų kelio,
Draudė eit bendrai?

Kraštas mūsų lygus,
Upės mūsų ramios,
Paklaidos—nesutarimai
Draudė eit bendrai.

Viena širdys jautė,
Viena protas tarė.
Mūsų gyslų vienas kraujas
Liepė eit bendrai.

Broliai mūs' tikrieji,
Saulėj šioj arčiausi,
Eisim, pertvaras peržengę,
Jungt abu kiemu!

(Šis eilėraštis buvo sudainuotas prieš liet. dramaturgo G. Žemkalnio dramos "Blinda" pastatymą Rygoje; jam muziką parašė komp. A. Kalninš).

Gimęs dvaro nuomininko ("paktoriaus") šeimoj netoli Daugpilio, vidurinį mokslą išėjęs Rygoj, J. Rainis teisę studijavo Petrapilio universitete. Domėdamasis istorija, filosofija ir etnologija, jis taip pat klausė prof. E. Volterio paskaitų apie lietuvių ir latvių kalbas ir etnologiją bei tautosaką. Lietuvių kalbos buvo pramokęs tiek, kad galėjo versti Donelaičio Metus į latvių kalbą. To vertimo fragmentų skaitydavęs studentų sambūriuose. Vertimas, deja, dingęs.

Tampresni J. Rainio ryšiai su lietuviais užsimezgė tada, kai jam teko nekartą būti ir gyventi pačioj Lietuvoj. Vos tik baigęs aukštuosius mokslus, 1889 m. buvo paskirtas teismo sekretorium į Vilnių, kur išbuvo iki 1891 metų.

Persikėlęs į Rygą, metėsi į politinį ir kultūrinį sąjūdį, pasivadinusį "Naująja srove" ir kovojusį už socialines idėjas ir nepriklausomą valstybę.

1897 m. vedė poetę Aspaziją (Elzę Rozenbergaitę), kuri buvo persiėmusi tomis pačiomis idėjomis, rašė eiles ir dramas; pirmoji jos drama "Vaidilutė" (1892) buvo imta iš Lietuvos praeities. Tais pat metais J. Rainis buvo paskirtas į Panevėžį advokato pareigoms, bet neilgai čia teišbuvo, nes už politinę veiklą buvo įkalintas. Panevėžio, Rygos, Liepojos kalėjimuose bebūdamas, Rainis užbaigė didžiai poetišką Goethės "Fausto" vertimą į latvių kalbą. Vėliau dar išvertė Puškino "Borisą Godunovą" (susijusį su Lietuvos istorija), vertė Šekspyrą ir kt.

Ištremtas į Rusijos gilumą, kur jį lydėjo ir žmona, J. Rainis daugiau atsidėjo originalinei kūrybai, kurią rašyti jau buvo pradėjęs būdamas 10 metų amžiaus.

1903 m. grįžęs iš Rusijos, neilgai ir vėl bepaliko gimtajame krašte: dėl 1905 metų politinės veiklos turėjo kraštą palikti ir kartu su Aspazija apsigyveno Šveicarijoj. Toj tremtyj išbuvo iki 1920 metų. Grįžęs į laisvą ir nepriklausomą Latviją, J. Rainis buvo išrinktas seimo atstovu, vėliau paskirtas švietimo ministeriu, ėjo savo įsteigto dailės teatro direktoriaus pareigas, buvo Latvijos universiteto garbės profesorius. Mirė 1929 m. rugsėjo 12 d.

Nors, XIX š. pabaigoj kylant pramonei, klasių sąjūdžiui ir marksizmui, "Naujoji srovė" (1890-1905) save identifikavo su socialinėm tendencijom, J. Rainis nesutapo su kuria nors klase, bet kūrė vien "gerajai širdžiai, kuri yra pradžia ir pabaiga". Jam pirmiausia rūpėjo vargingi žmonės, kuriuos tokiais padarė svetimųjų priespauda. Tas rūpestis ryškėja visoj jo kūryboj, tiek lyrinėj, tiek ir draminėj.

Jau pirmajame savo lyrikos rinkiny "Tolimos nuotaikos mėlynam vakare" (1903), parašytam tremty tolimojoj Rusijoj, J. Rainis išreiškia gimtosios žemės ilgesį kartu su tautos pranašo vizija. Ir sekančiuose rinkiniuose — "Audros veide" (1905) ir "Tyliojoj knygoj" (1909), šalia dienos temų gausu eleginio viltingumo dėl tautos ateities. Daugiau filosofinio susimąstymo trykšta iš kitų rinkinių, kaip "Galas ir pradžia" (1912), "Ave sol" (1921). Savo poezijoj, atsiremdamas į dainą, ypač mitologinę dainą, kur saulė vaidina ypatingą vaidmenį, J. Rainis kuria savo "saulės filosofiją", pergalingos šviesos idėją, amžinybės ir nemarybės mintį. Ir čia J. Rainis priartėjo prie lietuviškos dainos, kuri su latviškąja kilo iš vieno ir to paties šaltinio (dar Lessingas ir Goethe neskyrė lietuvių ir latvių dainų, kol to skirtumo neišaiškino J. G. Herderis, gyvenęs Rygoj 1764-69 metais ir ten rinkęs latvių ir lietuvių dainas savo garsiajam rinkiniui "Liaudies dainos" (1778).

Aspazija ir Rainis

J. Rainio paminklas Brolių kapuose Rygoj, pastatytas 1935 metais. (Autoriai: skulpt. K. Zemdeg, arch. P. Arend).
Memorial to Latvian National Poet J. Rainis in Riga, Latvia.

Menines ir tautines bei filosofines savo idėjas J. Rainis dar ryškiau išreiškė savo dramos kūriniuose. Siužetus joms ėmė ne tiek iš pačios istorijos, kiek iš tautosakos, kurdamas pirmoj vietoj simbolinę dramą. Jau pirmoji žymesnė J. Rainio darma "Ugnis ir naktis" (1905) yra tartum simboliškai išreikšta tautos istorija nuo pat 13 šimtmečio. Lačplėšis, legendinis latvių karo didvyris, kovoja su juoduoju riteriu, kurs yra ne kas kita, kaip krašto okupantas. Kova bus vedama ir naujųjų kartų iki galutinės pergalės. "Pūsk, vėjeli" (1913) buvo statyta ir lietuviškame Klaipėdos teatre (1935). Lietuviškai buvo išversta (1924) ir pasakos drama "Aukso žirgas" (1910), kur Antinis, jauniausias iš trijų brolių, eina išvaduoti pavergtos karalaitės (savo tautos) ir kur 7 krankliai reiškia 700 vergijos metų. Dramatinė baladė "Dauguva" (1916) turėjo tokį pasisekimą, ypač karių tarpe, jog per dvi savaites buvo išparduota 4000 egz. Individo ir visuomenės, meilės ir neapykantos problemą sprendžia biblinė drama "Juozapas ir jo broliai" (1919) ir "Ilja Muromietis (1922). Juozapo ir brolių dramoje Juozapas palieka žmoną ir vaikus ir eina ieškoti tiesos: teisybės ir laisvės. Ir tai buvo metai, kai latvių tautai sušvito nepriklausomybės ir laisvės šviesa, poeto Janio Rainio pranašauta.

A. Špl.

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

TERRA

Kristalas – porcelanas
brangenybės – laikrodžiai – gintaras –plokštelės
lietuviškos knygos – tautodailė – etc.

3237 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629 ——— Telefonas 434-4660

★

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga sveikiname visus mūsų draugus ir pažįstamus ir linkime visiems kuo didžiausio džiaugsmo ir laimės asmeniškame gyvenime.

Maldaujame Aukščiausiojo, kad sumažintų vargą ir skausmą mūsų pavergtų brolių Lietuvoje.

Trokštame, kad naujai užgimęs Dieviškasis Kūdikėlis atneštų pasauliui taiką ir ramybę, o mūsų tėvų žemei — — Lietuvai — laisvę...

Mr. and Mrs. ANTHONY RUDIS
Chicago, Illinois

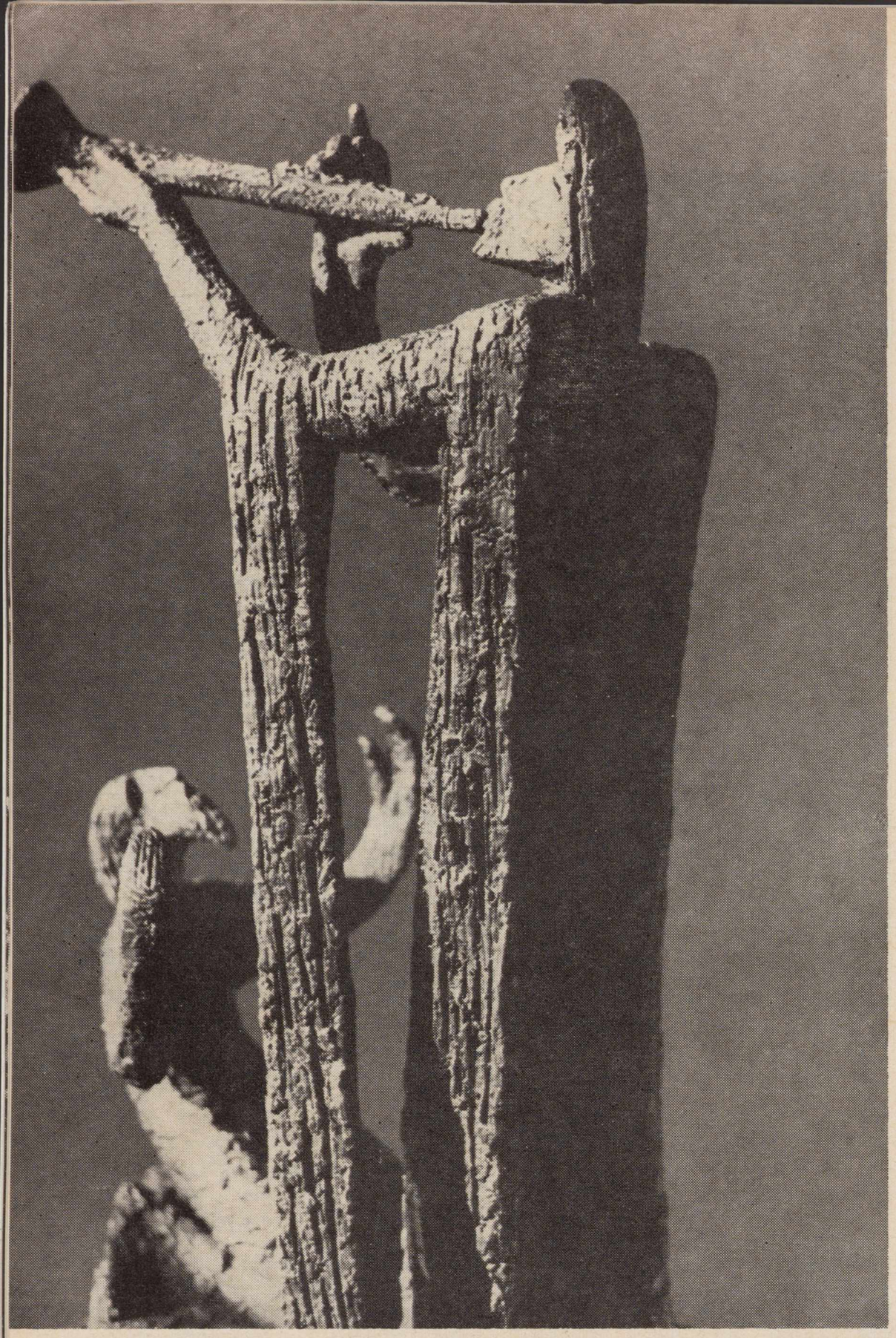

Skulpt. Dagys — SUTEIK TĄ GALIĄ (Bronza)

MENININKAS, GYVAS IDĖJOMIS IR DARBU

Skulptoriaus Dagio 60 metų sukakties proga

LD redakcijos pavestas turėjau malonią pareigą aplankyti skulptorių Dagį jo namuose Toronte. Jis, savo 60-ties metų amžiaus sukakties proga, mielai sutiko atsakyti į keletą klausimų.

— 60 amžiaus metų! Nuo tokių "sukakčių" daug kas kratosi. Nemanau, kad ir Jums, kaip menininkui, ta "sukaktis" būtų labai svarbi. Jums, be abejo, svarbiau būtų kūrybinio darbo jubiliejus. Koks jis būtų? Ką galėtumėte pasakyti apie savo menininko kelią?

— Klausimas, rodos, paprastas, bet kartu ir ne, nes neaišku, kokio lygio pasiekus savo darbus galėčiau vadinti meno ar kūrybos darbais. Piešti pradėjau būdamas apie 9-10 metų amžiaus (mat, mokyklą tepradėjau lankyti apie savo 12-sius metus). Gi būdamas gimnazijos trečiame suole palinkau į literatūrą. Šios abi meno šakos lygiai mane viliojo, kol įstojau į Meno Mokyklą 1927 metais. Gal mano meno kūrybos pradžia laikytinas Meno Mokyklos baigimas, t. y. 1932 metai. Bet ir tai jis tebuvo kaip antraeilis dalykas prie pedagoginio darbo. Tik po poros metų, t. y. 1935, pradėjau dalyvauti viešose parodose ir priklausiau Lietuvos Dailininkų Sąjungai. Dešimtmetis nuo 1940 iki 1950 visiškai išimtinas iš mano meno kūrybos metų. Tik paskutinieji 12 metų priklauso vien menui, nes niekuo kitu nei galvos, nei rankų nevarginu. O nauja, dar niekur nerodyta, mano originali (bei spalvota) škicų technika tegali pasidžiaugti tik pusmečio sukaktimi.

— Kiek ir kokioje medžiagoje padaryta ir kiek darbų parduota?

— Prieškariniai darbai daugiausia buvo iš gipso, dirbtinio granito ir cemento, o po karo persimečiau į medį, kaip į daug patogiau iš vietos į vietą kilnojamą ir švaresnę medžiagą, su kuria galima darbuotis net gyvenamame kambaryje. Be medžio retkarčiais vartoju kitas gana patvarias dirbtines medžiagas ir paskutiniaisiais porą metų apie trejetą dešimtų statulėlių nulipdžiau iš vaško ir atliedinau bronzoje. Kiek iš viso kitose medžiagose padaryta — nežinau, neregistruoju, — daugelio darbų, kurie yra išėję į pasaulį, net fotografijų neturiu atminimui. Skulptūrai padaryti reikia daug laiko ir nevienodai: vienoms pakanka keletos dienų, gi kitoms— keletos savaičių. Manau, kad geras trečdalis mano darbų, jei ne pusė, yra palikę mano namelį ir išsisklaidę po visą Šiaurės Amerikos kontinentą; nesistebėčiau, jei kurie darbai pasiektų Izraelį, nes daugumas mano darbų kolekcionierių yra žydai.

— Kokios įtakos į Jūsų kūrybą turėjo individualūs dailininkai ar meno "izmai"?

—Esu žmogus, kurį sunku paveikti. Gal tai mano nelaimė, o gal —kas žino? Sąmoningai nebandžiau eiti kitų keliais, gal todėl mano darbuose nėra blaškymosi, lėti pasikeitimai bei pažanga, jei pasikeitimus laikytina pažanga...

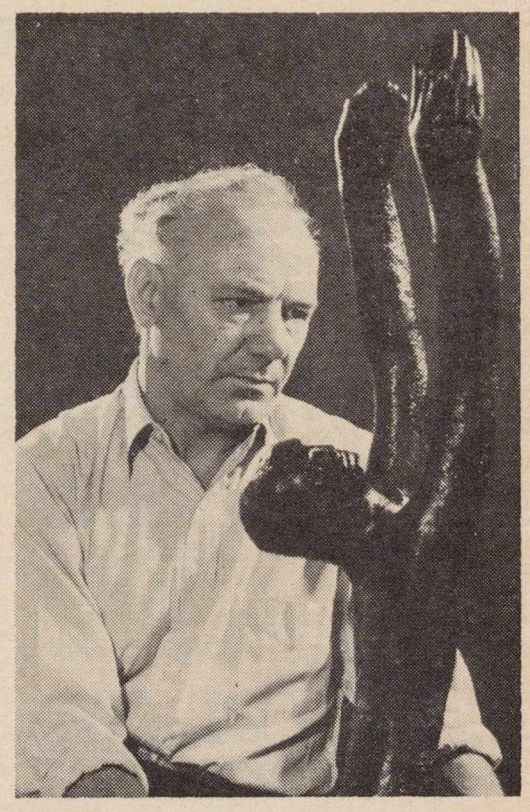

Skulptorius Dagys prie savo darbo
Sculptor Dagys at work.

Žavėjausi ir tebesižaviu senųjų graikų galvomis, Rodenu, Burdeliu, Barlachu, Henry Mooru (dalinai), gi iš srovių — ekspresionizmu su primityvumu. Nesąmoningai gal tai irdarė įtakos.

— Esate SSC narys — kokia jos paskirtis ir kokios ten nuotaikos naujų ateivių atžvilgiu?

— Atrodo, kad senieji ir naujieji kanadiečiai nesiskersuoja vieni į kitus, bent iš paviršiaus to nematyti. Kanados skulptorių sąjunga yra grynai profesinė, ir kaip tokia, ji rūpinasi bendrai narių reikalais, kartais pasikviečia net juristus, jei unijos, grasindamos streikais, nori nuversti nuo laiptų kur nors kokį pastatą bedekoruojantį dailininką.. Savo narių tarpe jie dalinasi tarpusaviais patyrimais, todėl nelandiems žmonėms ši sąjunga yra naudinga.

Skulpt. Dagys — NUTILUSI DAINA (Medis)
His Song is Finished

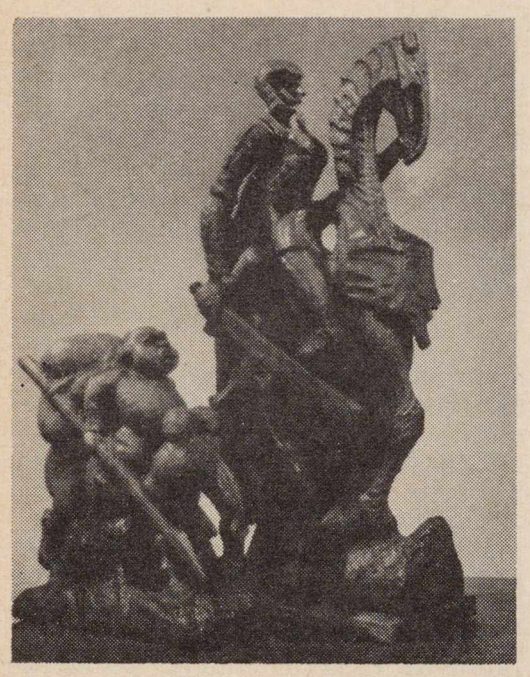

Skulpt. Dagys — **Don Kichotas** Don Quixote

— Greitai dirbate — ar spontaniškumas neturi įtakos kūrinio kokybei?

— Nemanau, kad greitai dirbu; kai kas gal dirba greičiau, kai kas gal lėčiau; aš dirbu tik kantriai ilgas valandas, nes man darbas nenusibosta, o, priešingai, sudaro malonumą. O kur nereikia prisiversti, ten ir nepavargstama. Kartais iš karto perdaug kur nors nukerti ir tenka nusikeikti "Ot, gyvatė, paskubėjau..." Jei matyčiau, kad lėtai ir ilgai dirbtieji darbai yra vertingesni, visada taip dirbčiau; bet neretai būna priešingai. Gerai, ar blogai, bet dailininko charakteris yra neatskiriamas nuo jo kūrybos. Toks ir mano charakteris — dirbant nesnausti!

— Pergyvename daug srovių mene — kokia galėtų būti jų reikšmė ateičiai?

— Dabar srovės daro daug triukšmo, kaip visos tuščios varpos aukštai siūbuodamos. Kurios jų išaugins gerų grūdų, bus maistas ateities darbams, o jei teturės tik pelus, — nudulkės pavėjui. Taip, pvz., Op menas tinkamas tik komerciniams reikalams. Iš tikrųjų jis nei naujas, nei menas, — o tik technika. Panašūs marginiai yra seniai žinomi; tai rodo žmonių išsireiškimas: "net akys raibsta žiūrint..." Šia technika, nors ji gana nuobodi, bet charakteringa, gali būti atliekamos ir sudėtingos figūrinės kompozicijos.

— Turėjote individualių parodų — kokia jų reikšmė?

— Individualinės parodos vieniems yra pelningos, kitiems nuostolingos, gi man — per vidurį. Rengdamas parodas, stengiesi pasirodyti meno pasauliui ir visuomenei, kad dar esi gyvas ir aktyvus.

Mano principas yra tarnauti visuomenei, kuri mano darbais gėrisi. Jei to susilaukiu (iš daugelio — taip), esu moraliai atlygintas.

— O kaip su grupinėmis parodomis?

— Apie jas mažai teverta kalbėti; jų yra visados ir visur. Kiekvieną sezoną tenka pasirodyti Toronte ar Otavoje, ar Montreaylje, ar Hamiltone, ar kur kitur. Vienoje tokių parodų dalyvauju su darbu "Suteik tą galią" — Hamiltono miesto galerijoje 86-je Royal Canadian Academy of Arts metinėje parodoje nuo lapkr. 12 iki gruodžio 12; po to paroda perkeliama į Vinnipegą nuo 1966 m. vasario 1 d. iki 21.

— Kokie ateities planai?

Skulpt. Dagys — DIDŽIOJI TRAGEDIJA (Bronza) The Great Tragedy

— Ligi šiol fiziškai buvau tvirtas ir nepavargdavau. Prasidėjus septintajai dešimčiai, ateis laikas labiau tausoti jėgos išteklius. Viena aišku — be darbo būti negalėsiu, kol akys žėrės. Vartosiu lengviau įveikiamas medžiagas, kaip modeliavimas vaške ir, jei bus pinigo, liedinsiu bronzoje arba šlakstysiu dažais įvairių figūrų bei nuotaikų škicus popieriuje, prie ko ir dabar retkarčiais mėgstu prisėsti.

★

Tuo ir baigėme oficialią kalbą su skulptorium Dagiu, kilusiu nuo garsiųjų Biržų, kur jis baigė gimnaziją. Pasikalbėjimo liudininkais buvo gausybė skulptūrų, piešinių, tapinių, kuriems pradeda ankšta darytis jo kukliame name. Jų yra kieme, prieškambaryje, kambariuose (neišskiriant nė virtuvės) ir rūsyje. Madonos ir donos gražiai sugyvena su Don Kichotu bei Sanču Panču, o šventieji žmogaus dydžio laikinai, kol užsakytojas išsiveš, apsigyvenę garaže. Reikia tik į tuos namus, tikriau — į šią galeriją, užeiti, pasižvalgyti ir pagyventi su gausybe Dagio sukurtų asmenų bei įkūnytų idėjų, kad viską pajaustum ir perprastum.

Skulptorius Dagys yra reta, originali asmenybė, ir jo darbai turi daug ką pasakyti.

Alf. Docius

Dagys TEMSTA (medis) / Twilight

Pakalbėkime rimtai (medis) Let us speak seriously

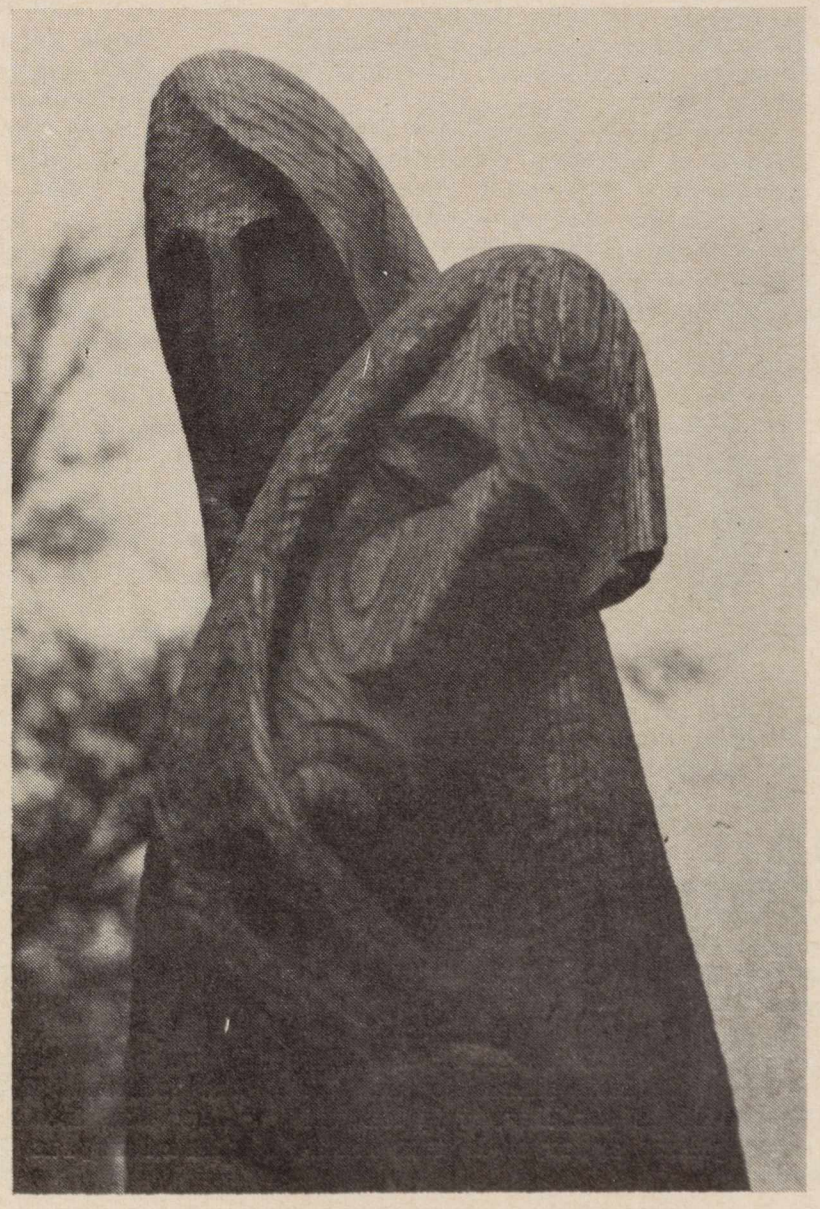

KNYGOS IR AUTORIAI

VALSTYBĖS AGONIJA

"Agonija" yra šeštasis išspausdintas Jurgio Gliaudos romans. Jame vaizduojama priešmirtinė Lietuvos valstybės būsena, prasidėjusi notų siuntinėjimu iš Kremliaus ir užsibaigusi sovietų ultimatumu bei prezidento Smetonos pasitraukimu iš krašto į Vokietiją.

Autorius šį romaną sukūrė ne iš fantazijos, bet remdamasis faktine, dokumentuota medžiaga, kurią jam suteikė dar gyvi tebesą tų pražūtingų įvykių dalyviai. Taip pat jis šiam reikalui pasinaudojo spausdinta archyvine medžiaga, kurios per 25 metus nuo Nepriklausomybės žlugimo atsirado laisvajame pasaulyje nemažas kiekis surašytų atsiminimų pavidalu.

Romane figūruoja daugybė pavardžių, gerai žinomų vyresniajai lietuvių kartai, kuri pati savo akimis regėjo mūsų valstybės mirtį. Tų pavardžių nešiotojai sudarė tų laikų Lietuvos ministerių kabinetą, kariuomenės vadovybę ir kitas žymias vietas užėmė. Neįmanoma čia visų jų suminėti, nebent tik vieną kitą dėl pavyzdžio: ministeris pirmininkas Merkys, generolas Reklaitis, Lietuvos pasiuntinys Maskvoje Natkus, karo attache pulkininkas Meškauskas, aviacijos generolas Gustaitis, ministeris Skučas, generolas Raštikis, ministeris Urbšys, pulkininkas Saladžius, Vincas Krėvė, generolas Vitkauskas, pulkininkas Šliogeris, direktorius Ambrazievičius, generolas Pundzevičius, ministeris Škirpa, pulkininkas Grinius, komunistas Paleckis... Iš sovietų pusės svarbiausią vaidmenį, sužlugdant Lietuvos valstybę, turėjo Maskvos atstovas Kaune Pozdniakovas, o Kremliuje - Molotovas ir Stalinas.

Autorius, būdamas įgudęs romanistas, visus čia išvardytus ir neišvardytus asmenis labai taikliai vaizdžiai ir glaustai charakterizuoja, nupiešdamas ne tik fizinę jų povyzą, bet ir parodydamas dvasinę jų būseną. Romanistas taip gerai atvaizduoti sugeba ne tik asmenis, bet ir vietas. Aprašymo Paryžiaus Place de la Concorde ir Maskvos Raudonosios aikštės jam pavydėtų pats Balzakas.

Romanas "Agonija", kaip ir kiekvienas geras epinis kūrinys, atskleidžia tų laikų Europos fone, kuris liepsnoja karo ugny, aidi Hitlerio ir Mussolinio šūkavimais bei parblokštos Prancūzijos verksmais. Tie, kurie patys stebėjo šiuos įvykius, dar kartą juos išgyvens, skaitydami šį romaną, duodantį žlungančios Lietuvos valstybės panoramą.

Įvykiai romane atvaizduoti chronologiška tvarka. Nelaimė prasidėjo su sovietinių įgulų įvedimu į mūsų kraštą. Tai buvo Trojos arklys, skirtas sunaikinti mūsų Nepriklausomybei. Kai lietuviai su tomis įgulomis apsiprato, tada sovietai staiga pradėjo mūsų vyriausybę kaltinti pramanytais dalykais, užbaigdami ultimatumu, kurio išdava buvo Nepriklausomybės praradimas. Taip chronologiškai eidamas, autorius perveda prezidentą Smetoną per žalią sieną ir užbaigia romaną komunistinės Paleckio vyriausybės sudarymu Lietuvoje. Skyreliai apie to paties likimo ištiktas mūsų kaimynes — Latviją ir Estiją —galėjo būti ir šiek tiek trumpiau parašyti, bet ir tokie, kokie dabar yra, mažai teardo veikalo vienumą.

Veikalas parašytas aiškiu ir paprastu stiliumi ir bus visų lengvai skaitomas. Autorius vienur kitur pavartoja rusišką, vokišką prancūzišką ar kitokios kalbos žodį, kuris pabrėžia kokią mintį ar priduoda stiliui tam tikro blizgesio. Matyt, korektoriaus kaltė, kad tie svetimų kalbų žodžiai, ypač prancūziški, ne visur taisyklingai atspausdinti, pvz.: Mari-Charlotte de Cordey (355 p.) ar grand dame (368 p.).

Šitoks romanas yra pirmas mūsų literatūroje. Nėra abejonės, kad jis savo aktualumu sutrauks mases skaitytojų ir bus greit išpirktas. Be to, tikėtina, kad jis sukels daug pasisakymų spaudoje dėl aprašytų dalykų autentiškumo. Ir jei kas dėl to autorių užsipuls, jis lengvai galės atsikirsti, kad tai nėra faktų rinkinys, bet romanas, atremtas į tikrus įvykius.

Tenka dėkoti autoriui, kad jis užfiksavo šį Lietuvos tragedijos momentą, nors ir romano forma. Ateity, praėjus daugeliui metų, juo galės remtis Lietuvos istorijos tyrinėtojai. Tai indėlis ne tik į mūsų dailiosios literatūros lobyną.

J. Tininis

Jurgis Gliauda, **Agonija.** Romanas. Nidos Knygų Klubo leidinys. 408 psl. Londonas, 1965. Kaina $3.75.

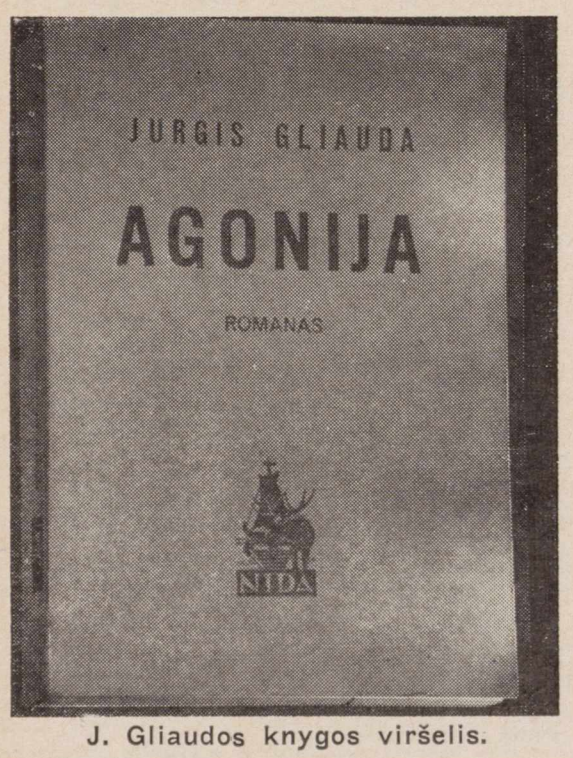

J. Gliaudos knygos viršelis.

"Labas rytas, vovere!"

Taip pavadintas J. Minelgos eilėraščių rinkinys mažiesiems. Malonu tokį leidinį paimti į rankas, o ir paimti yra ko: knyga didelio formato (88 puslapių), gerame popieriuje; beveik kiekvienas puslapis iliustruotas K. Veselkos šešėlių-iškarpų pobūdžio spalvotais piešiniais. Paveikslėliai vaizduoja tik figūras (be fono) bei daiktų kontūrus; bet jie nėra statiški, pilni judesio ir gyvybės. Jų ekspresija patraukia domėtis eilėraščio turiniu. O tų eilėraščių rinkinyje yra 77. Tai didžiulis skaičius, iš jų lengvai buvo galima sudaryti du trys rinkinėliai-knygutės, kaip paprastai vaikams leidžiama.

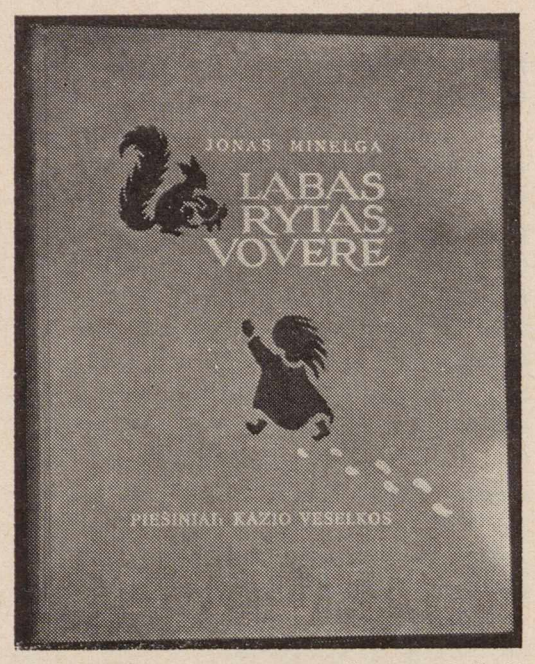

J. Minelgos knygos viršelis. Viršelį ir iliustracija piešė K. Veselka.

J. Minelga eilė metų spausdinosi "Eglutėje" ir kitoje vaikų periodikoje. Jis jau nebe debiutantas ir savo kūryba išsiskiria iš daugelio dabar periodikoje besirodančių auklėtojų, tėčių ir mamyčių — vaikų poezijos mėgėjų — vardų. Eiliuoja jis gerai, valdo formą, turi literatūrinę nuovoką ir turi ko pasakyti. Nepaprastai įvairi tematika: Lietuva, tėvynė, tautinės šventės, tautos kovotojai; aplinka — tėvai, giminės, draugai; mokykla, mokslas; žaidimai; gamta su visais metų laikais; religiniai motyvai, bažnytinės šventės; pagaliau — pats modernusis gyvenimas: astronautai, raketos, beisbolas — visa tai randa gražią, patrauklią išraišką, įdomiai skamba įvairiuose posmuose:

Aš mėnulyje buvau —
Raketa nukeliavau..

Dažniausia J. Minelgos eilėraščių posmai ketureiliai, gerai surimuoti, bet yra ir kombinuotų posmų:

Saulė švietė,
Kad avietė
Su brukne paraustų.
Lietūs lijo,
Kad lelijų
Žiedelius nupraustų...

Yra vienas kitas silpnesnis, ne toks išraiškus eilėraštis ar posmas, vienas kitas "už ausų pritemptas rimas", bet apskritai tai didelis lobis mažiesiems, ir gaila, kad šiųmetė vaikų literatūros premijos komisija šį rinkinį praleido pro pirštus. Nemanom, kad kas metai įmanoma išleisti po tokį rinkinį, ypač, kai autorius ne iš to duoną valgo ir kai knygų paklausa nėra tokia, kad išleidimas apsimokėtų. Yra jau nebe apsižiūrėjimas, bet vieno žanro propagavimas skriaudžiant kitą, kad visos trys premijos paskirtos beletristikai. Jonas Minelga už šį rinkinį vertas atžymėjimo — gal jam atsilygins skaitytojai, knygą išpirkdami ir eilėraščius skaitydami bei deklamuodami. (J. Br.)

KAS TAS ŽAIŽARAS?

Taip klaus ne tik vaikai, bet gal ir ne vienas tėvas ar mama. Kas tas "žaižaras"? Žaižaras — vardas jauno kalvio, kuris, išaugęs nepaprastai stiprus, nebesitenkina tėvo įnagiais ir kalve, nusikala sau didžiulį plaktą ir išeina į pasaulį "pasidairyti", laimės paieškoti. Bekeliaudamas atranda pavergtų žmonių šalį, pavergėjus išvaiko, žmones išlaisvina. Kai jau šalis gražiai tvarkosi, žmonės laimingai gyvena, žaižaras atsimena savo senuosius tėvus, parsiveda juos tan išvaduotan kraštan, kuris, pasirodo, besąs Lietuva, pasistato sau naują kalvę, ir visi laimingai gyvena.

Pasakų elementas čia vykusiai sujungtas su realybe. Sūnaus išaugimas stipruoliu primena pasakų milžinus, pavergta šalis asocijuoja pavergtą Lietuvą. Autorius meta mintį, kad Lietuvą išvaduos mūsų jaunimas. Senimas ar jaunimas išvaduos Lietuvą, ne taip svarbu, bet svarbiausia, kad autorius ir tokioj pasakiškoj istorijoj mokamai įpynė Lietuvos vadavimo idėją, kuria turi persiimti lietuviškas priaugantis jaunimas.

Pasaka parašyta labai gražia, gyva, stilinga kabla. Čibo pasakojimo gyvumas ir kalbos bei žodyno išradingumas ne vienoj vietoj primena, lyg skaitytum sumodernintą Valančių. Ištiktukų gausumas pasakojimą dar labiau praturtina; jų ne vienas, be abejo, paliks ir vaikų žodyne, kuris šiaip jau dabar skurdus ir sausas.

Štai tik keletas ištraukėlių:

"Už vartų tuojau sulojo pikti šunys. Čiau riau riau— čiaureno vieni, ke ve ve keveno kiti, am am am vampsėjo treti. Jų ten buvo šimtai."

"Oi, koks sumišimas pasidarė! Šunyčiai dudulkšt dudulkšt spruko į visas puses, išsislapstė ir tik retas kuris dar inkštė."

"Valdovui smilkt į galvą, kad jau nebegerai. Aukso vainikas pasviro, tilinkš nuo galvos nukrito, čidir vidir į pakalnę nusirito, murmulekt į ašarų upę — paskendo.

Už šią pasaką Lietuvoje autorius D. Čibas yra laimėjęs "žiburėlio" skelbtam konkurse premiją. Išleidžiant atskiru leidiniu, ji taisyta, tobulinta.

Dailiai padarytos grafiškos Ados Korsakaitės Sutkuvienės iliustracijos, kurių keletas per visą puslapį.

Knygelė tinka vaikams nuo darželio amžiaus iki pirmųjų pradžios mokyklos skyrių. Tėvams ir auklėtojams ją paskaityti savo mažiesiems bus tikras meninis pasigėrėjimas. (V. Nemunėlis)

Daumantas Čibas, **Žaižaras.** Pasaka mažiems, teisybė dideliems. Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė. Išleido "Lietuvių Dienos". $1.50.

D. Čibo knygos viršelį ir iliustracijas piešė dail. A. Korsakaitė.

— "Lietuvių Dienų" leidykla tuojau po Naujų Metų planuoja išleisti naują Vytės Nemunėlio **"Meškiuko Rudnosiuko"** laidą. Klišės jau atpirktos iš buv. leidėjo ir gautos leidykloje. Keturių spalvų iliustracijos, kaip žinoma, pieštos dail. **V. Stančikaitės-Abraitienės.**

Šio leidinio mažiesiems skaitytojams jau seniai labai trūko, 1951 metais išleistoji laida seniai pasibaigė.

Būtų gerai, kad platintojai iš anksto praneštų leidyklai, po kiek egz. siųsti; vaikų literatūros pareikalavimas didėja.

— **Dail. V. Stančikaitė-Abraitienė** spalvotai iliustruoja V. Nemunėlio knygutę patiems mažiesiems skaitytojams — "Mažąją Abėcėlę", kuri manoma taip pat išleisti kitais metais.

— Chicagoje suorganizuotas **Paul Claudelio kūrybos seminaras,** kuriam vadovauja kun. V. Bagdanavičius. Ta proga išleidžiama jo verstas P. Claudel garsusis veikalas "Šilkinis batelis". Jis bus spaustas rotatorium, įrištas ir kainuos $5.00 Užsisakyti: J. Račkauskas, 5727 Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629.

Veikalas giliai vaizduoja žmogaus gyvenimo paslaptį visame jo realume ir optimistiniame religingume. Jo šūkis yra: Dievas moka tiesiai rašyti ir kreivose linijose. Jis statytas su pasisekimu Paryžiaus, Miuncheno ir kt. kultūros centruose.

— Vykdomi korespondenciniai **Lietuvių Rašytojų Draugijos** valdybos rinkimai. Valdyba renkama iš narių Chicagoje. Praėjusio laikotarpio LRD-jos valdyba buvo Los Angeles mieste; ją sudarė pirm. Bern. Brazdžionis, vicepirm. Bronys Raila, sekr. Alė Rūta, ižd. Juozas Tininis; čia buvo ir revizijos komisijos nariai dr. E. Tumienė ir Juozas Švaistas.

— Poetės **Juzės Augustaitytės-Vaičiūnienės** 70 metų amžiaus ir 50 visuomeninio darbo sukakties minėjimas bus Jaunimo Centre Chicagoje 1966 m. sausio 16 d. Bus tik akademija su kalbomis ir menine programa, be jokių vaišių. Minėjimo rengimo pirm. yra J. Ignatonis.

Vladas Mingėla

— Vladas Mingėla, Detroit, Mich. neseniai atšventė savo 60 metų amžiaus sukaktį; Detroite buvo surengtas minėjimas. V. Mingėla yra LD žurnalo ir daugelio kitų laikraščių bendradarbis. Jis yra išleidęs keletą knygų, iš kurių paminėtina kun. Miluko monografija.

DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90 DIENŲ ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŲSKITE ČEKĮ DABAR.

4½% DIVIDENDAI PASIUNČIAMI KAS ¼ METŲ UŽ INVESTMENTUS

TAUPYMO SĄSKAITOS IKI $10,000 APDRAUSTOS F.S.L.I. ĮSTAIGOSE.

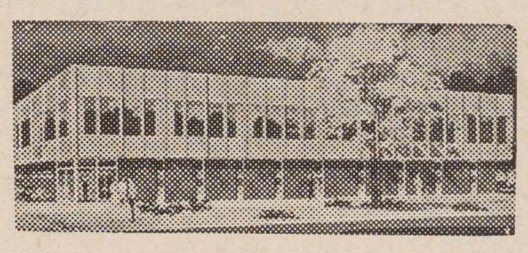

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court

Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUSKAS
sekretorius

Tel.: 656-6330 ir 242-4395

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill

P. V. RAULINAITIS

Real Estate-Insurance-Tax Returns

Notaro darbai; namų ir automobilių apdraudos; mokesčių apskaičiavimas; tarpininkavimas namus perkant ir parduodant; dokumentų vertimas.

NO 2-5433. Los Angeles 27, Calif.
Res.: 1972½ N. Commonveajth Ave.

Atvykus į Kaliforniją, kviečiame į

BEACON MOTOR HOTEL

Arti prie Beach. Westwood, Beverly Hills & Hollywood

3020 Wilshire Blvd. Santa Monica, California

EXbruck 4-9144 EX 4-2986

Mrs. A. Lukšis — Owner and Mgr.

JOHN ZURIS
LAWYER

11 So. La Salle Street CHICAGO, Illinois

Phone: RA 8-2688

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,

VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

MARQUETTE PARKE

6211-6219 So. Western Ave. PRospect 8-5875

CHICAGO, ILLINOIS

Edward Bros. Colonial Mortuary

1000 Venice Blvd. ● RIchmond 9-8281

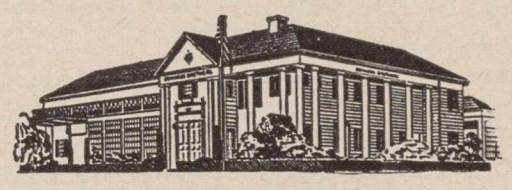

Lietuvis Laidotuvių Patarėjas
ADOLPH CASPER
Namų Telefonas
284 - 6489

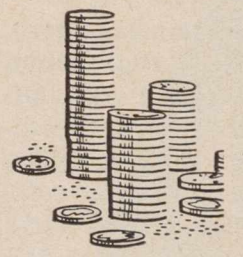

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.

Dabartinis dividendas 4½ % išmokamas du kart per metus.

TIKIMĖS, kad turėsime progos Jus pamatyti ir patarnauti Jums ir Jūsų namiškiams

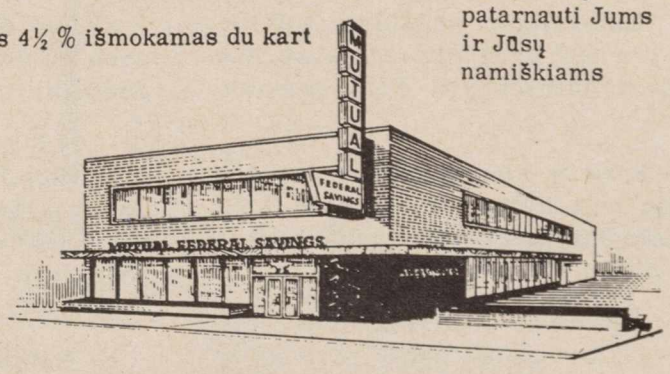

MUTUAL Federal SAVINGS LOAN ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD ● CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRĘTA MŪSŲ ĮSTAIGOS

GYDYTOJO DUOKLĖ LIETUVIŠKAJAM REIKALUI

Pašnekesys su dr. Stasiu Budriu, Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininku

Lietuviai medicinos gydytojai buvo suvažiavę 1965 metų rugsėjo mėn. 4 ir 5 dienomis į Detroitą, Mich., kur turėjo savo visuotinį suvažiavimą ir persiorganizavo į Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungą. Ten išrinkta ir šios organizacijos vadovybė:

pirm. S. Budrys, M.D. (Chicago, Ill.); **F. Kaunas, M.D., sekretorius-iždininkas** (Cicero, Ill.); **vicepirmininkai — G. Balukas, M.D.,** (Chicago, Ill.), **A. Martus, M.D.** (Cleveland, Ohio), **ir A. Pacevičius, M.D.** (Toronto, Ont., Canada).

Į kitus organizacijos organus išrinkti: Direktoriai — Dr. V. Kanauka, dr. B. Matulionis, dr. J. Skrinska, dr. O. Vaitas, dr. J. Valaitis ir dr. I. Yčas; Kontrolės komisijon — dr. H. Brazaitis, dr. E. Milienė ir dr. E. Ringus; Garbės teisman — dr. V. Avižonis, dr. J. Balčiūnas ir dr. V. Tauras.

— Kokie yra artimiausieji planai, darbai ir žygiai Jūsų vadovaujamos organizacijos veikloje?

— Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos tikslas yra apjungti visus lietuvius gydytojus, esančius šiapus geležinės uždangos, į vieną organizaciją, kad visi kartu galėtų siekti profesinės pažangos, palaikyti tarpusavius draugiškus ryšius ir aktyviai dalyvauti lietuvių kultūrinėje ir lietuvybės išlaikymo veikloje.

— Kiek šiuo metu turime lietuvių gydytojų laisvajame pasaulyje? Ar Jūsų vadovaujama organizacija apjungia juos visus?

— Laisvajame pasaulyje apytikriai yra 800 gydytojų, kurie su mažomis išimtimis yra PLGS-gos nariai.

— Kiek ir kuo gydytojai yra prisidėję prie kultūrinės veiklos, kiek ir kaip konkrečiai kultūrinę veiklą yra parėmę?

— Lietuviai gydytojai yra susispietę į Draugijas pagal savo gyvenamas vietas, todėl darbas eina draugijų ribose. **Illinois** Lietuvių Gydytojų Draugija yra prisidėjusi prie Lituanus leidimo, Lietuviškos operos pastatymų, dr. Vardžio ir dr. V. Kaupo knygų išleidimo, nuolat remia įvairius lietuviškus įvykius, pvz., dainų šventes, jaunimo stovyklas, 25 metų partizanų minėjimą ir t. t. **Ohio** Lietuvių Gydytojų Draugija nuo 1957 metų kasmet aukoja po $1000 kuriam nors kultūriniam reikalui. (Šiais metais jie savo tūkstantinę paskyrė rašytojui M. Venclauskui). **New Yorko** Lietuvių Gydytojų Draugija remia pagal savo išgales, o šiais metais nutarė išleisti A. Budrecko knyga apie 1941 metų Lietuvos sukilimą prieš sovietus (angliškai). Vis tai yra materialinė parama, neskaitant to, kad daugumas gydytojų užimdami vadovaujamas vietas įvairiose organizacijose, aukoja ir daug laiko, ir pinigo, ir darbo lietuvybei.

— Kas dabar sudaro JAV-bių gydytojų valdybą?

— JAV-bių Gydytojų Sąjungos valdybos pareigas eina Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos valdyba. Gal tiksliau — Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos vadovaujami organai eina P. L. G. S-gos valdybos pareigas.

— Kaip formaliai jungiasi į Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungą kitų kraštų gydytojai? Kiek ir kuriuose kraštuose turite draugijos narių?

— Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga susideda iš JAV ir Kanados gydytojų sąjungų, gydytojų draugijų Australijoje: Melbourno ir Sidnėjaus skyrių ir pavienių gydytojų, gyvenančių laisvajame pasaulyje, kurie užsiprenumeravę Lietuvių Gydytojų Biuletenį, tampa P. L. G. S-gos nariais.

— JAV-bių didesniuose miestuose, rodos, yra įsikūrę draugijos skyriai — kiek tokių skyrių yra ir kuo veiklesnieji skyriai yra pasižymėję? Kiek jų veikla priklauso nuo centro?

— JAV-se yra didžiausias lietuvių gydytojų skaičius. Čia turime Naujosios Anglijos, New Yorko, Michigano, Illinois, Ohio ir Kalifornijos Lietuvių Gydytojų Draugijas. Illinois ir Ohio draugijos yra veikliausios, turinčios daugiausia narių ir aktyviausiai pasireiškiančios lietuvių gyvenime. Kiekviena draugija veikia savistoviai, prisiderindamos prie vietos sąlygų.

— Ar Gydytojų Sąjunga leidžia savo biuletenį, kiek dažnai, kokio pobūdžio ir kas jį redaguoja?

— Lietuvių gydytojų biuletenis yra oficialus PLGS organas ir leidžiamas 4 kartus į metus. Redaguoja redakcinė kolegija; atsakingoji redaktorė yra šiuo metu dr. Milda Budrienė.

— Nemažai lietuvių gydytojų užima žymias vietas amerikiečių ligoninėse, yra pasižymėję savo specialybės darbais, galbūt, su savo tyrinėjimų darbais bei paskaitomis dalyvavę amerikiečių konferencijose — visa tai kitiems lietuviams būtų labai įdomu žinoti, — kur panašių žinių galima gauti, ar gydytojų sąjunga to nerenka, ar negalėtų mūsų žurnalo painformuoti?

— Taip, gana daug lietuvių gydytojų yra užimančių atsakingas pareigas ligoninėse, institutuose bei universitetuose. Apie juos rašoma Lietuvių Gydytojų biuletenyje. Jų darbai, paskaitos ir originalūs rašiniai renkami. Šį bibliografinį darbą šiuo metu atlieka dr. Milda Budrienė, kuri paskutinio PLGS suvažiavimo metu Detroite turėjo gana sėkmingą ir turiningą lietuvių gydytojų raštų parodą. Žinių apie lietuvių gydytojų pasisekimus visados galima rasti L. G. biuletenyje.

Dr. Stasys Budrys

S. Budrys, M. D., Chicago, Ill., President of the Lithuanian Medical Association of the World.

— Rugsėjo LD žurnalo nr. 18 psl. įdėta "Illinois Liet. Gydytojų Moterų Pagalbinio vieneto" susirinkimo nuotrauka — ar tai yra Liet. Gydytojų draugija, ar tai gydytojos, ar, pagaliau tik gydytojų žmonos?

—"Illinois Liet. Gydytojų Moterų Pagalbinis Vienetas" yra gydytojų žmonų organizacija. Vieneto tikslas yra apjungti gydytojų žmonas į draugiją, kad kartu dirbdamos galėtų efektingiau prisidėti prie lietuvių visuomenės darbų. Illinois moterų vienetas yra išleidęs keletą lituanistikos mokyklinių vadovėlių, visad remiąs Vasario 16 gimnaziją, lituanistines mokyklas, jaunimo stovyklas, yra įmokėjęs į Liet. Fondą tūkstantį dolerių, o šiuo metu organizuoja stipendijų fondą padėti kolegų, patekusių į nelaimę ir vargus, vaikams baigti mokslus.

Panašias draugijas turi ir kiti skyriai (Ohio, New Yorkas...).

— Kokį kelią turėtų pasirinkti lietuvis gydytojas šio meto lietuviškoje veikloje?

— Lietuvis gydytojas iki šiol yra atidavęs labai didelę duoklę lietuviškos kultūros ir lietuvybės išlaikymui. Mes jį matome ne tik didžiųjų lietuviškų organizacijų vadovaujamuose organuose, bet ir kaip uolų talkininką bei dosnų aukotoją. Tikiuosi, kad ir ateityje lietuvis gydytojas prisidės materialiai ir moraliai prie lietuviškų reikalų puoselėjimo.

— Lietuviai gydytojai kas antri metai turi savo suvažiavimus. Ar nebūtų galima tuos suvažiavimus labiau panaudoti lietuviškam reikalui — Lietuvos bylos kėlimui ir gynimui amerikiečių masėse? Eilė gydytojų Detroito suvažiavime kalbėjo savo tarpe, kad jų suvažiavimai turėtų vykti pirmos eilės viešbučiuose, turint ten bent vieną iškilmingą parengimą ir pakviečiant į jį žymesnius amerikiečių politinio gyvenimo vairuotojus, o taip pat ir amerikiečių gydytojų organizacijų žymesnius narius. Kokia Jūsų nuomonė šiuo klausimu?.

— Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavimai, rengiami kas antri metai, yra pirmoje eilėje profesiniai suvažiavimai, kurie remiasi mokslinėmis programomis ir organizaciniais reikalais. Tačiau nė vienas suvažiavimas nepraeina neprisimenant lietuvių kultūros ir lietuvybės išlaikymo reikalų.

Atsakant į antrąjį klausimą, turiu pabrėžti, kad suvažiavimo viea, vietinių svečių sąrašai ir kontaktas su spauda yra lokalinis rengėjų reikalas.

— Lietuviai gydytojai labai aktyviai dalyvauja Lietuvos laisvinimo darbe. Lietuvos laisvinimo darbas šakotas. Kokie, Jūsų nuomone, yra tikslingiausi mūsų lietuvių užimti barai šiame darbe?

— Kiekvienas pozityvus darbas Lietuvos laisvinimui yra remtinas, ir mūsų Sąjungos nariai yra skatinami prie jo prisidėti.

JUOZAS MILIŪNAS

iš Santa Barbara, Californios

sveikina su šventomis Kalėdomis ir Naujais Metais visus savo draugus ir LD skaitytojus

Visus pažįstamus šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikina

* * *

Jonas Naujokaitis, M.D.

Obstetics & Genecology

1087 Park Avenue
POMONA, CALIF.

Telefonas 714-26040

Su šventėmis sveikina

Dr. Mathew Namikas

AKIŲ SPECIALISTAS

GLENDORA MEDICAL CENTER
122 W. Alosta Avenue

Linksmų švenčių, gerų naujų metų!

PAKŠTO SALĖ

vestuvėms

ir įvairiems parengimams.
2801 W. 38th St., Chicago, Ill.
Tel. YA 7-8722

Christmas greetings from
Acirema Investments, Productions & Theater

ACIREMA CORPORATION

Francis Valuskis

"There's No Business
Like Show Business"

Sveikiname Šventų Kalėdų proga Lietuvių Dienas ir jų skaitytojus ir linkime laimingų Naujųjų Metų!

J. KARVELIO PREKYBOS NAMAI

Vedėja **Diemantė Grebliūnienė**

2715 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629 **Telephone 471-1424**

ĮVAIRIŲ PREKIŲ CENTRAS — visos išleistos liet. plokštelės ir knygos, gintaro, rašomos mašinėlės su liet. raidynu, importuoto kristalo ir stiklo, medžio ir keramikos išdirbinių, liet. drožinių bei audinių ir daug daugiau visokių prekių. Mes pildom ir persiunčiam prekes į visas pasaulio šalis.

CHICAGO'S GIFT CENTER — for the finest in gift items, all Lith. records and books, Lith. woodwork and amber. We accept mail orders and ship to all parts of the world.

SCHUYLER SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION of Kearny, N. J.

24 Davis Avenue, Kearny, New Jersey

Current Dividend Rate 4¼ % quarterly

OFFICERS

Julius Paknis, President; **George Katilus,** Vice-President; **Peter W. Velevas,** Secretary; **Joseph M. Belza,** Treasurer; **Susan Dasker,** Asst Sec'y; **John A. Condon,** Executive Mgr.

DIRECTORS

Jack J. Stukas, John A. Condon, George Katilus, Walter Plikaitis, Frank P. Gelenitis, Joseph M. Belza, Dr. S. A. Mickewich, Julius Paknis, John J. Salvest, Peter W. Velevas, John Nakrosis.

COUNSEL

O'Loughlin, Salvest & Salvest
Frank P. Gelenitis

OFFICE HOURS:
Mon. thru Thurs. — 9:00 A. M. to 3:00 P. M.
Friday — — — 9:00 A. M. to 7:00 P. M.
WYman 1-0001 WYman 1-7260

Tik viena šioje apylinkėje lietuvių taupymo bendrovė.

Greetings from

LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA

A LEGAL RESERVE
FRATERNAL BENEFIT SOCIETY

Conducted solely for the benefit of its members and beneficiaries.
Incorporated January 6, 1906, Luzerne County, Pa.
Insurance certificates from $500 to $10,000.
Field Representatives Wanted

71—73 So. Washington Street, Wilkes-Barre, Pennsylvania.

Chicago Savings

and Loan Association

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

John Pakel, — President

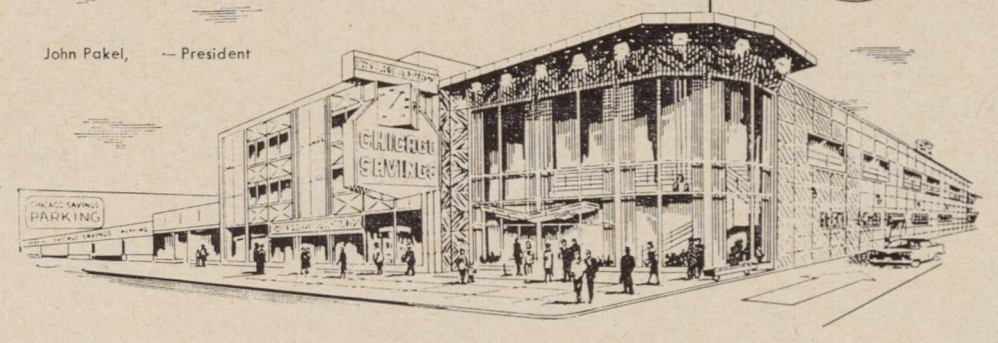

Providing a Complete Service for Our Members!

4 1/4%

Current Dividend on Investment Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Association

6245 SOUTH WESTERN AVENUE • CHICAGO 36, ILLINOIS • GRovehill 6-7575

HOURS

Monday..... 12:00 P.M.- 8:00 P.M.
Tuesday..... 9:00 A.M.- 4:00 P.M.
Wednesday.. Closed All Day
Thursday.... 9:00 A.M.- 8:00 P.M.
Friday..... 9:00 A.M.- 8:00 P.M.
Saturday..... 9:00 A.M.-12:30 P.M.

LIETUVIŲ FONDAS

Lithuanian Foundation

6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Illinois 606, tel. 312 — 778-2858

Tax exempt status:
CHI-EO-64-272
Group 24

Kas lietuviškai galvoja,

Į Lietuvių Fondą stoja.

Lietuvių Fondas veikia lietuvių švietimui, mokslui, kultūrai remti, skatinti bei ugdyti ir lietuvių globai.

Visi lietuviai stokime nariais į L. Fondą. Tapdami LF nariais ar testamentu užrašydami Fondui savo palikimą ar jo dalį, atliksime didelį patriotinį darbą savo tautos labui, tuo būdu savo vardą įamžindami garbingųjų tautiečių eilėse.

ŽMONĖS, DATOS IR DARBAI

LIETUVIŲ DIENOS

Gruodis 1965

—**Antanas Skirius,** "Lietuvių Dienų" leidėjas, lapkričio pabaigoje ir gruodžio pradžioje lankėsi rytinėse valstybėse; kaip Liet. Vienybės sąjūdžio atstovas dalyvavo Vliko konferencijoje; aplankė eilę L. Dienų žurnalo platintojų ir rėmėjų, Newarke, Chicagoj kalbėjo liet. radijo programose; dalyvavo Čiurlionio koncerte New Yorke ir "Aukso žąsies" premjeroje Chicagoj. Kalėdiniam LD numeriui parvežė daug LD bičiulių ir rėmėjų sveikinimų.

Visiems LD bičiuliams rėmėjams ir skaitytojams nuoširdi padėka ir gražiausi švenčių ir Naujųjų Metų linkėjimai.

—**Kun. Petras Urbaitis,** lietuvių Saleziečių įstaigos Italijoje atstovas, viešėdamas Los Angelėse aplankė LD leidyklą. Jis pasidžiaugė, kad "Jaunimo Biblioteka" susilaukė naujų mecenatų. Jie yra: **prel. M. G. Kemėžis,** Elizabeth, užsakęs knygų siuntą už $200 Adelaitės lietuvių jaunimui; **prel. Pr. Virmauskis,** So. Boston, užmokėjo $100 siuntą Perth apylinkės pirm. Jaso patvarkymu; **kleb. J. Starkus,** Bayonne, $100 siuntą Sydney jaunimui kun. P. Butkaus rūpesčiu.

Saleziečiai yra išleidę nemažai knygų jaunimui, iš kurių sudaromos siuntos kitų kraštų liet. jaunimui, kai atsiranda mecenatas. Gražu, kad šį lietuvybės apaštalavimą žmonės remia. Laukiama daugiau rėmėjų.

— **Dail. Br. Murinas** Chicagoje amerikiečių "West Suburban Artists Guild" metinėje parodoje už savo akverelę, pavadintą "Los Angeles", laimėjo pirmą premiją.

— **Prel. Juozas Labukas-Matulaitis,** dabartinis Kauno arkivyskupijos faktinasis valdytojas Romoje, atvykęs į ekumeninį suvažiavimą, konsekruotas vyskupu. Gimęs 1894 m., kunigu įšventintas Vilniuje 1918, socialinių mokslų daktaras. 1946 m. buvo ištremtas, grįžo po 10 metų.

— Lietuvos Filatelistų Draugija Chicagoje (Lithuanian Filatelic Society) lapkričio 13 d. žygio New Yorke proga išleido vokus su atitinkamais užrašais ir grafišku piešiniu, vaizduojančiu tris Pabaltijo tautų vėliavas, mergaičių nešamas prieš Jungtinių Tautų rūmus. Draugijos adresas: A. Beleška, 6921 S. Claremont, Chicago, Ill. 60636.

Siųsdami laiškus amerikiečiams ir įtakingiems vyriausybės nariams, būtų galima naudoti šiuos vokus.

KOREKTŪROS KLAIDŲ PATAISYMAS

Pasikalbėjime su V. Sidzikausku: II klausimo atsakymo gale vietoj "teisiųjų pavergimo" t. b. **pavargimo**; atsakymo pradžioj vietoj "priespaudą veikiančios" t. b. **velkančios;** pask. klausimo atsakyme — vietoj "byla anaiptol nėra baigta" turi būti: byla ne tik lietuvių tautos laisvo apsisprendimo, bet ir tarptautinės teisės atžvilgiu anaiptol nėra baigta.

Spalio mėn. nr. — Daytono bažnyčios reportažo iliustracijose reikalinga pora pataisymų:
Prie Trijų Kryžių — tai ne pašventinimo iškilmės, o Pavergtųjų savaitės minėjimas; Prie Aušros Vartų Marijos altoriaus nuotr. reiktų pridėti, kad tai Velykų (Didž. Šeštadienio)metu, nes A. V. paveikslas uždengtas.

LD ŽURNALO RĖMĖJAI

Šie asmenys parėmė LD leidimą, įsigydami laimėjimo bilietų:

Tęsinys iš praėjusio nr.

MICHIGAN

$3.00 — J. Andrulis, L. Bajorunas, J. Briedis, J. Cernius, B. Jasevičius, K. Katilius, MD, Lithuanian Melodies, Detroit, J. Maciulaitis, J. Mikaila, J. Miškinis, N. Miškinis, P. Pagojus, G. Petersonas, M. Kučinskienė, Č. Sadeika, J. Šepetys, Marija Sims, Rev. E. Statkus, B. Staniškis, Rev. J. Tamulis, O. Vaitas, MD, B. P. Walls, V. Žebertavičius.

$2.50 — B. Gražulis.

$2.00 — W. C. Puras, $1.00 — S. K. Balys, Dr. V. Leknius, A. Leparskas, K. Sragauskas.

NEBRASKA

$3.00 — Rev. L. Musteikis, Rev. J. Tautkus. $1.00 — J Cicėnas.

NEW HAMPSHIRE

$3.00 — K. Daugėla.

NEW JERSEY

$3.00 — O. Balčiūnienė, A. J. Brazinskas, G. Čekas, MD, K. Degutis, A. Eitmanas, K. Graudienė, J. Jasinskas, G. J. Levinskas, Balys Raugas, K. Sipaila, J. Tamasauskas, V. Tomkus, J. Vaičkus, Frank Vaskas, M. White. $1.00 — R. A. Slepetys.

NEW MEXICO

$3.00 — Rev. J. Ruokis, Rev. S. Aleksiejus.

NEW YORK

$500 — A. Sabalis.

$3.00 — V. Beleckas, P. Bielskus, St. Bredes, Jr., Rev. M. Čyvas, A. Diržys, I. Dvorak, Dr. A. Gylys, S. Jankauskas, Rev. L. Jankus, Mrs. A. Jurgėla, A. Kairys, V. Kanauka, MD, J. Kazickas, S. Lušys, J. Makauskis, K. Motuzas, K. Kairis, P. Norkeliūnas, R. Novak, J. Okunis, Rev. Jonas Pakalniškis, A. Patamsis, A. Rimydis, R. Sealey, K. Simaitis, MD, J. Simutienė, Julita Trojanas, MD, A. Uknevičius, Rev. F. Valak, Rev. J. Zazas, S. Zobarskas, F. Zučka, J. Urbanavičiūtė, A. Kaunas.

$2.50 — C. J. Krusinskas.

$2.00 — E. Damijonaitis, Jurgis Juodis,

$1.00 — V. Anonis, Maria Kregždė, R. Masiulionis, 50 c. — A. Ruzgas.

NORTH DAKOTA

$3.00 — Rev. V. Aleksonis.

OHIO

$3.00 — V. Abraitis, V. Bacevičius, R. Čepulis, A. M. Gedraitis, V. Gruzdys, G. Juškėnas, K. S. Karpius, J. S. Kriaučiūnas, MD, Dr. Ed. M. Lenkauskas, Alf Mikulskis, J. Mischik, A. Z. Nasvytis, V. Plečkaitis, Z. Prūsas, B. Skrinska, Miss A. Standen, V. Taraska.

$2.00 — J. Jakštas, J. A. Urbonas.

$1.50 — V. Valys, $1.00 — T. Narbutas.

PENNSYLVANIA

$5.00 — Rev. A. Ezerskis.

$3.00 — Rev. Alfonsas Baronas, E. Dovydėnas, J. J. Gillis, J. Jakimavičius, L. Kaulinis, W. Kaupas, K. Lambertas, N. Masonis, Rev. F. Mockus, A. Mordzer, Fr. A. A. Sušinskas, H. E. Vainiunas, K. Virbickas.

$1.00 — J. J. Sauciunas.

RHODE ISLAND

$3.00 — Rev. M. Vaitkus.

TEXAS

$3.00 — Mary Wedeikes.

$1.00 — P. Janušonis.

CANADA

$4.00 — P. Augaitis, Mrs. B. Bušokas,

$3.50 — B. Pabedinskas, B. Steponavičius.

$3.25 — E. Kardelienė.

$3.00 — J. Bakšys (ir $1 auka), J. Bacevičius,Jr., J. Bliznikas, Dagys, J. Dudelas, V. Gabas, A. Genys, Sisters of Immaculate Conception, J. Kartis, A. Lukoševičius, Dr. A. Matukas, J. Matulionis, S. Naginionis, V. Peciulis, Laima Švėgždaitė, P.

$3.00 — Rev. J. Juodeika.

WASHINGTON

$3.00 — V. Svazas.

WISCONSIN

Viciulis, J. Zmuidzinas.

$1.00 — P. Alšėnas.

Visiems parėmusiems širdingai dėkojame. **LD Leidykla**

Garbės prenumeratoriai, sumokėję po $10

A. L. Lapinskas, Chicago, L. Simaitis, Chicago, Rev. J. Švagždys, Brockton, Mass. ...

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE

INSURANCE

Kreipkitės telefonu NO 4-2919

arba įstaigoje

4366 Sunset Blvd., Hollywood 29. Calif.

CLEM'S POLSKIE DELI

★ Specializing in home made fresh and Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.
★ Featuring Imported Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW
Daily from our own new
BAKERY-KITCHEN
a variety of Polish pastries and other home made delicacies.

IT's CLEM'S
3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS-MOTUŠIS
5265 Fountain Ave.
HOLLYWOOD California
Telephone: NOrmandy 5-3351

Plokštelės aplankas. Piešinį darė dail. Žibuntas Mikšys.

Šiomis dienomis pasirodė pirmoji Aldonos Stempužienės plokštelė, vardu DAINOS. Visas dainas palydi Stutgarto simfoninis orkestras, diriguojamas komp. D. Lapinsko. Jo kompozicija visa pirmos plokštelės pusė —"Mergaitės dalia". Kitoj pusėje yra Gruodžio, Banaičio, Jakubėno šimkaus, Račiūno ir D. Lapinsko originalių ir stilizuotų liaudies dainų. V. Jakubėnas pastebėjo, kad Mergaitės dalia yra savo rūšies šedevras, kupinas gražios tonalinės melodikos, lietuviškas visai nauju būdu. D. Lapinskas, vengdamas per didelio ansamblinio orkestravimo, leidžia dominuoti solo instrumentams, kurių specifines spalvas galima atsekti musų liaudies muzikoje. Orkestras čia improvizuoja žmogų supančios gamtos garsus, kurie vietomis suskamba negirdėta egzotika, primenančią rytų muziką.

Ši plokštelė yra kruopštus dviejų menininkų kūrinys — tai spalvingas Lapinsko debiutas, gi Stempužienės interpretacija liudija ją esant pačioje talento viršūnėje (Prof. Nelhybel nuomonė).

Gaunama pasiuntus čekį adresu: "Fine Music Records, 4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121. Mono — $6, stereo — $7.

A mass rally November 13th at Madison Square Garden, New York, to appeal to the United Nations to take up the Baltic Question. The demonstration donllueded at Dag Hammarksjold Plaza with an appeal for altion. In the demonstration participated about 14000 Lithuanians, Latvians and Estonians.

L. to R. Latvian singer Rita Dzilna, Estonian singer, Juozas Miklovas, J. Kaiv, Consulate General of Estonia (who recently passed away), Juozas Kajeckas, Lithuanian Charge d'Affaires in Washington, Msgr. John Balkūnas, Honorary Chairman of the Committee to Restore Lithuania's Independence, Anthony Mažeika, one of the Committe members, Dr. P. Vileišis, Senator Karl B. Mundt, who gave an inspiring keynote address, and Leo Cherne who was an impressive Master of Ceremonies.

..Several members of the full orchestra, directed by Joe Thomas, are in the foreground. Their finale to the program was a stirring "God Bless America". Irena Stankūnas sang the Lithuanian National Anthem.

Committee to Restore Lithuania's Independence: Rt. Rev. Msgr. John Algirdas Budreckis, Romas Kezys, Anthony B. Mažeika,Jr., Juozas Miklovas, Anthony V. Sniečkus.

Baltijos tautų laisvės demonstracijų atidarymas Madison Square Gardens salėje lapkričio 13 d. Photo by C. Binkins

Mass Demonstration

Against Soviet Colonialism

Thousands upon thousands of Lithuanians, Latvians and Estonians, and friends of their cause converged on Dag Hammarksjold Plaza on November 13th. The Demonstration arrross the street from the United Nations building was preceded at noon by a mass rally at New York's Madison Square Garden.

The huge auditorium of the Garden, seating over 18,000, was sold out for the rally already at the end of Ostober 1965. Special "Freedom Trains" and "Freedom Excursions" arrived from Chicago, Philadelphia, and 30 other major American cities. Senator Mundt (R, N. D.), John J. Rooney (Rep. of Washington) were the main speakers.

The November 13th rally and demonstration highlighted a world-wide drive to expose Soviet colonial rule in the Baltic States and to initiate measures leading to restore self-government for the Lithuanian, Latvian and Estonian people. The drive enjoys support of leading American, European, and Afro-Asian statesmen, parliamentarians and intelectuals.

Immediate United Nations action to hasten the recovery of Baltic independence were requested in a Resolution, slated for adoption of the rally. An "Appeal to the Conscience of the United Nations," endorsed by over 100 prominent Americans were published in the New York Times Sunday edition of Nov. 7th.

The march and demonstration are over but we cannot rest on the success of it. You might say that our work has only begun. Now is the time to act and attempt to receive the fruits of all those efforts. Now is the time us to make a further step in bringing about the results that we hope to achieve.

LIETUVIŲ
DIENOS
LITHUANIAN DAYS
DECEMBER / GRUODIS 1965

M. K. Čiurlionis

Andante of the sonata Chaos
. Andante iš sonatos Chaos

Anniversary of

ARTIST AND COMPOSER M. K. ČIURLIONIS

September 22nd marked the 90th anniversary of the birth of M. K. Čiurlionis (1875-1911), the Lithuanian painter and composer.

He studied music at the Warsaw Conservatory and at Leipzig, and composed both for piano and orchestra. In 1904, he started to study art in Warsaw, and later St. Petersburg, and concentrated entirely on painting. M. K. Č. became noted for his extreme originality, and is now gaining much wider recognition as a forerunner of abstract art. He left several hundred paintings; most of them have deep symbolic meaning. Mos of his works were exhibited in a separate gallery bearing his name in Kaunas. The pictures survived the war, and are at the present being shown at the same galery.

Concerts and exhibitions of Čiurlionis' works to mark the anniversary are being held in Lithuania and in the wide world.

FOOTBRIDGES AND ABYSSES

Introduction to a novel by Aloyzas Baronas

Henri Barbusse dealt with war as a barbaric rite. Tolstoy dealt with it as an essay in senseless glory. Stephen Crane viewed it largely as an exercise in courage — glorious, pointless, and accidental. To Hemingway war was a marvelous thing — that is, to his mind, which more often than not, was a juvenile mind that looked upon all life as a Grade-B movie. To the Greek dramatists, especially to Euripides and Aristophanes, war degraded man, and this degradation was its greatest curse.

Mr. Baronas' novel belongs to the last school. Indeed — while he is not, of course, of the same stature as the aforementioned Greeks — he does have several things in common with them. He is blunt, he is filled with a vast compassion for the silent majority of misery, he is lyrical, and he is, at the same time, capable of sharp and even bitter characterization and commentary. Genuine artist that he is, he sees both the divine and the satanic in man.

Footbridges and Abysses has no plot in the vulgar sense. Nothing "happens" between individuals. But a great deal does happen to individuals, indeed, to whole masses of them — and, by implication, to the whole human race. The "story line" can be described briefly: the Germans have under their control a body of Lthuanian prisoners and they use them to help build up the Nazi war machine. These prisoners are torn between two impossibilities: continued subjugation to the Nazis and "liberation" by the Soviets, whom they despise almost as much. Slowly the Nazis lose their pretention to being the **Herrnvolk...** the Soviet planes can now be heard ... land that was formerly in German hands is now in Russian hands... news of Stalingrad spreads all over Europe... so does the surrender statement of Marshal von Paulus ... and everybody knows that the One Thousand Year Reich is **kaput.**

This is only the prose version of what happened. Mr. Baronas sets it to verbal music, and what comes out is a grand symphony evoking much of the agony and the ecstasy of those days — and above all, the human degradation of what took place between man and man, and between man and the bewildered trees and grass and flowers and birds all around him. They all stared in amazement that the Image of God could so flagrantly deny the spark of divinity within him. Everywhere Mr. Baronas sees and hears song violated, and dignity and sublimity ravaged. The Superior German Race was capturing and suffocating one land after another:

"More German trucks arrive at the farmstead and are packed with everything that can be transported The Germans snatch up cattle in the fields and jam sheep and pigs into the trucks. From the garner they drag out bolts of linen cloth. The snow-white linen of Lithuanian songs, bleached in the morning dew and in the sun. The devil knows what the Prussians will ever do with this lyrical cloth."

And again, "Before our eyes looms the farmstead denuded by our hands yesterday. It resembles a plucked chicken that would like to vanish into thin air from shame. Twentieth-century man is galloping backwards into the Middle Ages. A couple of oaks that have been spared emphasize the dolefulness of the panorama."

In war there are "two tormenters: work and meaninglessness," and Mr. Baronas makes it clear that the second of the two is the worse. It is all so **shameful** and so **pointless,** and the birds and the horses and the chickens stand and wonder and appear to say to themselves that they would never change places with the miserable creature to whom they had looked up for so long. "We curse each other so as not to hear our own crying." Nearly every bit of holiness has been twisted and torn. "They say that only a coffin can straighten out a hunchback, but a straight man has ample occasion to become a hunchback by the time he has to step into his grave."

What, then, has a soldier to look forward to? What has a captive to look forward to? "What is happiness? A several-million dollar inheritance, a bautiful girl accepting your marriage proposal, a swank house with an automobile in the garage? Happiness is to sleep in lice-infested straw, while others drag picks and spades and wait for a lonely bullet to strike unheard and unexpected. That is happiness."

Aloyzas Baronas, author of a novel "Footbridges and Abyses".

Born in Lithuania, in 1917, he developed his talent as novel writer in USA, where he lives since 1950. Recently he works as editor in Lithuanian daily Draugas in Chicago.

"Fotbridges and Abyses" (Lieptai irbedugnės) romano autorius Aloyzas Baronas.

And yet the breeze of graciousness and beauty and love does glide even into the trenches and on to the foul straw beds. The breeze takes various wonderful forms. One especially, Dr. Maria, a twenty year old German woman doctor who had no more relationship to Hitlerism than a lizard has to St. Francis. She had "a beautiful face and fingers made to pick up candies." The narrator, perhaps yearns more for what she stands than for her... but he also yearns for her... and he believes that she yearns for him, too... they silently build for themselves an invisible garden of love, far removed from this horrible world... but the crunching feet of history destroy this garden, and another ache and another regret add to the vast unreason of it all.

Footbridges and Abysses is not only a grand prose poem about a sad and glorious chapter in the history of Lithuania, but also about a whole epoch in human history. It's a tragic prose poem, yet it cleanses and ennobles and forms a very important contribution to the enduring literature of mankind.

CHARLES ANGOFF,
Professor of English
Fairleigh Dickinson University
Rutherford, New Jersey

Merry X-mas & Happy New Year

JONAS MATULAITIS
General Contractof
2405 Lakeview, Los Angeles, Calif.
Telefonas: 662-8822

During the French regime in Klaipėda 103 varieties of overprinted stamps were issued. Three samples are shown here. — Prancūzai per savo valdymo laikotarpį Klaipėdoje išleido net 103 įvairiai perspausdintus pašto ženklus. Čia matome jų trejetą.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

Part LXXXII

By ANTANAS BERNOTAS

The land of Klaipėda (Memel), consisted of 1099 sq. miles. Borders in the south were formed by the Nemunas River, which also took a part of Nemunas-delta, ran across the Gulf of Kuršiai and cut in half the peninsula of Neringa, leaving its northern part to Klaipėda. The territory in the west reached the Baltic Sea and ended south of Palanga. The territory of Klaipėda is plain, except for the strip alongside Nemunas River, where higher hills prevail, including the famous hill of Rambynas — the holy place of ancient Lithuania. In the western part of the country and on the delta there are numerous low-level meadows and swamps, and alongside the peninsula of Neringa beautiful dunes of white sand stretch out for miles, forming shallow beaches at the sea-shore. Amber is found in the Gulf of Kuršiai and on the Baltic sea-coast. There are some well-tended forests. The population of the country in its majority are farmers, along the seaside — fishermen.

The French, taking over the territory, did not change its form of government greatly, they only formed Directorium as an advising body, consisting only of "vokietininkai" (Germans and their sympathizers), none of Lithuanians were included. All Prussian officials were left in their offices. Part of the inhabitants, who preferred to do so, could repatriate to Germany. The territory's administration was located in the city of Klaipėda (Memel) and three districts: the district of Klaipėda (Memel), including such towns as Priekulė (Proekuls), Kretingalė (Deutsch Crottingen) and the resorts on the sea-shore in Neringa— Juodkrantė (Schwarzort) and Nida (Nidden); the district of Šilutė (Heydekrug) with smaller towns of Kintai (Kinten) and Rusnė (Russ). A part of the former German district of Tilsit-Ragnit was reorganized into a new district of Pagėgiai (Pogegen), including well-known smaller towns of Katyčiai (Coadjuthen), Natkiškiai (Natkischken) and Smalininkai (Schmaleningken). A new "nation" was born, which Germans and their sympathizers began to call "Memellaender", while the local Lithuanian population called themselves "lietuvninkas".

General of the French army was soon replaced by a civil commissar Petisnė, but the situation of the territory was becoming more critical day by day. Local Lithuanians were excluded from the governing Directorium, and the "Memellaenders", following the example of neighboring Danzig, were seeking to make the territory of a "Free State". Some others prepared German jurisdiction. The President of France, Clemenceau, expressed his wish, that the land should be turned over to Lithuania at once, but the Poles, who had much influence in France and elsewhere, began to demand that the country should be given to Poland. Meanwhile a Polish consulate in Klaipėda was estabilshed and the Poles began to express their demands much stronger.

The economical situation of the territory was grave, because it lost all support of Germany, it didn't maintain any kind of relations with Lithuania, neither economical nor commercial. Old inflatory German Mark circulated in the territory and, the Directorium tried to issue it's own paper-money (Memelmark), which was of no value at all.

The Lithuanians of the territory of Klaipėda expressed their wish to join their country as soon as possible to the Lithuania proper, gaining some kind of autonomy. The delegates of the territory had already participated in the Lithuanian Council of 1918-19, and the Steigiamasis Seimas considered the situation of Klaipėda in it's session on November 11, 1921, and had decided to demand that the territory of Klaipėda be attached to Lithuania proper. And since the country had been under the German rule for a period of time and had developped its own character, to grant the country a special status of autonomy.

(To be continued)

LITHUANIAN MAPS

is now available, compiled by J. Andrius, with the technical assistance of Profs. A. Salys, Stp. Kolupaila, K. Pakštas, Drs. M. Braks, M. Gimbutas, and A. Šapoka.

This is the definitive map of 1939, with insets of Lithuania in the Bronze and Iron Age.

A multicolored map of Lithuania
Wall map, approx. 35x46: $4.50
Book map, in folder: $3.50

Only a limited supply available.

Lithuanian Days Publishers
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif.
90029

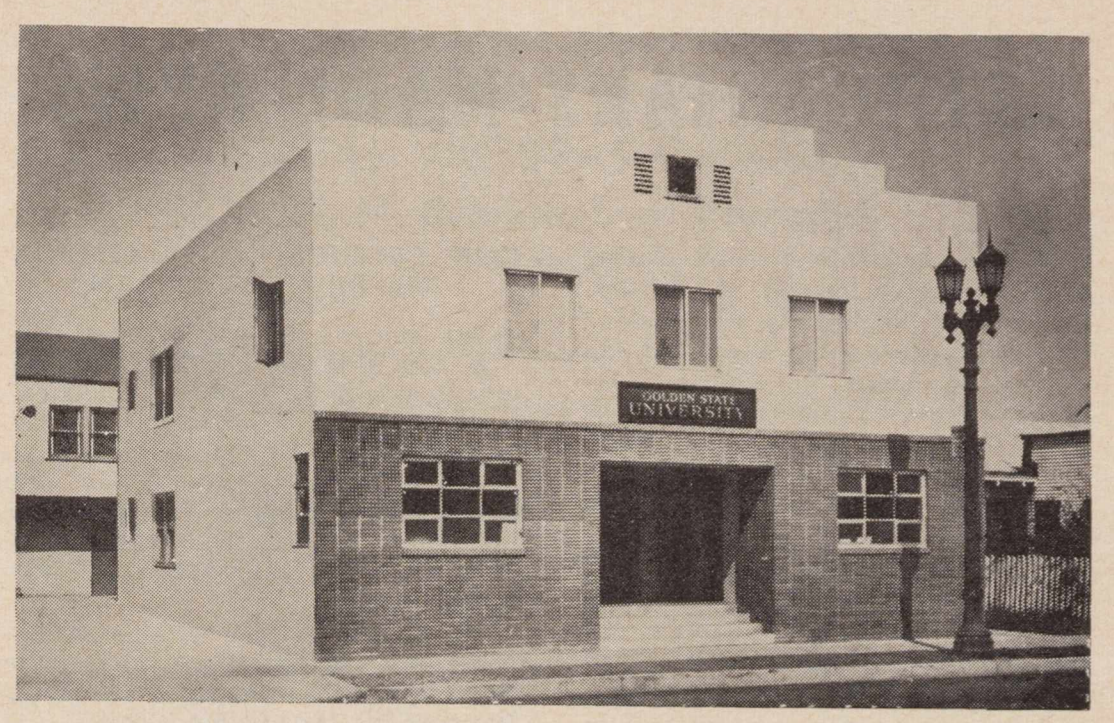

GERIAUSI ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI
IŠ KALIFORNIJOS L. BENDRUOMENĖS CENTRO NAMŲ
kur visuomet jūs laukiami ir jaukiai galėsite praleisti savaitgalius.
Čia pat salė susirinkimams, kambariai posėdžiams.
4415 Santa Monica Blvd. Tel. 666-4585 Los Angeles, Calif.
K. Liaudanskas, pirmininkas J. Andrius, reik. vedėjas, tel. 662-1728

FRANK'S TELEVISION AND RADIO
Sales & Service
TV — Stereo — Hi-Fi — Small Appliances
Automobile Radio Repaired While Waiting
5239 Hollywood Blvd., L. A., 27 HO 9-8500

FOTO STUDIJA "FLATTE OF HOLLYWOOD"
6671 Hollywood Blvd., Hollywood, Calif.
Sveikina savo klijentus su Šv. Kalėdomis ir Naujais Metais
Leonas Kančauskas, savininkas.
HO 9-8097

Marry Christmas and Happy New Year
ROQUE & MARK CO.
Real Estate Brokers
3002 Santa Monica Boulevard Santa Monica, Calif.
Phone 393-0615

GLOBE PARCEL SERVICE
Sav. ukrainietis J. Trostianetsky
3216 Sunset Blvd., Los Angeles 26, Calif. Telef.: NO 5-9887
Siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus. Be Jūsų atneštų prekių, čia rasite didelį pasirinkimą, ir gana pigiai, tokių prekių, kurios turi geriausią vertę Lietuvoje.
Aplankykite mus —
atdara kasdien nuo 9 a. m. iki 7 p. m.; sekmad. nuo 10 a.m. iki 4 p. m.

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

LITHUANIANS MAKE NEWS

● The organization representing all Lithuanians abroad, the Lithuanian World Community, has decided to hold a **Lithuanian Youth of the World Congress** in Chicago, between June 30th and July 3rd, 1966. A N. American Lithuanian Festival of Song will take place at the same time. It is expected that many thousands of young Lithuanians will take part in the Congress and Festival, and an excursion from England is being planned by the British Section of the Lithuanian Community; youth delegates and excursions will participate also from South America and some European countries.

● **Algirdas Kezys, S. J.,** young photographer, will be showing his impressions of Montana, Wyoming, Utah, California, Oregon, Arizona and Nevada, at Lithuanian Youth Center, 5620 South Claremont Ave., Chicago, December 12-18.

His photographs of the New York World's Fair have been seen at the Art Institute of Chicago last summer. November 21, Father Kezys appeared on "Take One", CBS-TV program, with an excellent presentation of his photographic art.

● A Lithuanian girl, **V. Nešukaitis,** won the women's final of the Canadian Table Tennis Championships held recently. In the final, she defeated fellow-Lithuanian E. Sabaliauskas.

● The October 10 issue of the Chicago Tribune Magazine, Chicago, Ill. had some sketches of covered bridges which were painted by **Ed Walaitis,** a Lithuanian.

● The Nov. 18 issue of Brighton Park Life, 2949 W. 43rd St. Chicago, Ill. had a front page article on the new Museum of Lithuanian culture which is to be located in Brighton Park of Chicago. It will be a **Lithuanian arts and professions center** so that visitors may become better acquainted with Lithuanian culture.

— A concert to mark the **Latvian** National Day was held on November 18th at Westminster Cathedral Hall, London. The hosts were the Latvian Charge d'Affaires and Mme Ozolins. The concert was to commemorate the declaration of independence of the Latvian Republic on November 18th, 1918 in Riga.

The Latvians held concerts, gatherings and mass-meetings in the wide world to commemorate their independence day proclaimed 47 years ago.

RENEW YOUR
SUBSCRIPTION TO THE
LITHUANIAN DAYS MAGAZINE

OUR FRIENDS ON NOVEMBER 13th PROTEST MARCH

(See pictures on pages 6 and 7)

● **Leo Cherne,** Executive Director, Research Institute of America, New York, N. Y. was the Master of Ceremonies of the program at Madison Square Garden. He did a nice job and we are certain that his words will carry a great deal of weight for the benefit of the Baltic Cause.

Mr. L. Cherne has written an introduction to the book about Lithuania's resistence fight "Guerilla Warfare on the Amber Coast".

● **Very Rev. Raymond J. Swords,** S. J., President of Holy Cross College, Worcester, Mass. offered the invocation at the demonstration on November 13th. Father Swords arrived late because of bad weather but he did deliver his prayer for suffering Lithuania and the other Baltic States.

● **Karl E. Mundt,** Senator from Dakota, in his fine talk that he delivered at the Madison Square Garden, condemned Russian imperialism and urged us to continue to battle for the Lithuanian cause. He mentioned that we must stop communism there where it is now and then spread out elsewhere until it is completely wiped out. He reminded us that our cause will not be achieved with a one-shot activity but only after a big job, a big long family of activity has been done. He assured everyone that victory would come "if you continue to carry on."

● **John J. Rooney,** House of Representatives, made the demonstration after a trip from Washington. He stated in a very nice speech that our cause is so righteous that "we should have more Irish in this battle for the Baltic States". He urged everyone not to give up the fight but to battle on until the cause is achieved. He stated that he would make contacts of all kinds to bring to the attention of those in authority the present sad plight of Lithuania and the other Baltic States.

FORCED LABOR CAMPS IN LITHUANIA AND LATVIA

The forced labor camps in Lithuania are described in the Polish weekly "Wiadomosci (London, 29 August 1965). According to the weekly, the following labor camps are active under MVD (Ministry of the Interior) supervision:

1. Near the town of Kupiškis, where most of the inmates are Polish. They have been transferred there from Pinsk, Luniniec and onther locations where military installations are under construction.
2. In Kudliga, near the Latvian border. Little information is available about this camp.
3. In Darbėnai-Palanga, some six miles from the Baltic Sea. Most of the 1,500 inmates are Russian.
4. Some seven miles from Daugavpils, Latvia. The majority of the 2,800 inmates are Hungarians, Romanians and Albanians, formerly deported to the distant areas of the Soviet Union.

SOVIET INEQUALITIES

He threw away the Komsomol membership card

"J. Tenikaitis was dismissed from his duties as director of the Central Bakery of Palanga and demoted to a technical manager. This is what he told C. Rosickas, director of the Board Combine in Klaipėda:

"What can I have here in the Soviet Union? In the best case I'll become chief engineer. I'll get 160 rubles. And that'll be all. If I could get abroad — there one has all the conditions to get ahead."

..Juozas Tenikaitis was given a free education. He graduated from high school and entered the Food Technology Institute in Leningrad. He was a member of the Communist Youth Organization... Then he was appointed director of the Central Bakery in Palanga. Despite a shortage of apartments... the young expert was given two rooms.

And what was the answer of Tenikaitis to this people's care? — asks Communist paper "Tiesa", edited in Vilnius (18 March, 1965). And in the next lines it answers.

"He threw away the Komsomol membership card. He sent his crumpled passport to the militia and said that he doesn't want to be a Soviet citizen.. He hired a lawyer. He doesn't need a Soviet passport!

The question arose. How could this thirty-one year old man become so much inflected by the capitalist way of life? Didn't he grow up in our socialist environment? Didn't he study in our Soviet schools? Yes. But neither his friends, nor the teachers noticed what germs were spreading inside Juozas. He lived by Western propaganda, he **lietened to Western radios, he de**voured letters from the West...

Until now Tenikaitis has been supervising, and rather poorly at that, the baking of bread. It is worth entrusting such a job to him? He wants to go West. Why should we let him go there, so that he would swell the ranks of revenge-seekers? Or join the U. S. inteligence. Aren't enough traitors there already?..

Books & Periodicals

A HOMAGE TO DANTE

Books Abroad, an international literary quarterly, published this summer a special issue to commemorate the seven-hundredth anniversary since the death of Dante, a world-famous Italian poet-genius. This particular issue is entitled — **A Homage to Dante** and comprises 160 pages. Its contents consist of four parts: 1. **Dante in profile;** 2. **Dante's works;** 3. **Dante in various countries;** and 4. **Dante compared.**

Critical articles or essays are contributed by twenty three scholars, belonging to various countries (including India and Japan). All articles or essays are written with a deep insight into Dante's creative art. In order to show their diversity, let's mention here a few of them: Timeliness and universality of the **Divina Commedia** (by Badosa); About direct aesthetic approaches to the **Commedia** (by Hatzfeld); Three dreams (by Stambler; Delectasti me (by Brandeis); Dante and Denmark (by Frederiksen); Dante's Virgil (by Whitefield); The Dantean and Buddhist versions of Hell (by Nogami); The role of Clio for Dante and Peguy (by Batard).

Editors of the **Books Abroad** deserve a great praise for such a valuable collection of articles and essays, dealing with Dante's works. Teachers of comparative literature and all those who are interested in **Divina Commedia,** will be very greatful to the Editors of this excellent issue for their **Homage to the Italian Genius.** **J. Tininis**

Antanas Vaičiulaitis, **Noon at a Country Inn.** Seven short stories. Translated from the Lithuanian by Albinas Baranauskas Danguolė Sealey, Raphael Sealey and Nola M. Zobarskas. Foreword by Clark Mills. Manyland Books, Inc. 85-37 88th Street, Woodhaven, N. Y., 11421. Price: $3.95. Jacket designed by Pr. Lapė.

New Digest — International. Quarterly Review of East-West Political Relations and News from Behind the Iron Curtain. No. 3 — 1965. P. O. Box 62, Belmore, Sydney, N. S. W.

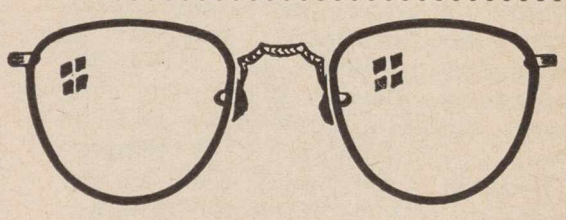

Tikrina akis Pritaiko akinius
Dr. MICHEL HOLLINGER
Optometristas
329 W. Fifth St., Los Angeles, Calif.
Phone: MA 8-1056

DARBININKAS išeina du kart savaitėje. Prenumerata metams $7.00. Naujiems skaitytojams pirmais metais tik $5.00.
DARBININKO administracijoje veikia Spaudos Kioskas. Čia gaunami naujausi lietuviškų knygų leidiniai, maldaknygės, lietuviški kryželai, gintaro ir odos lietuviški išdirbiniai bei lietuviškos plokštelės.
Visais reikalais kreiptis
DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Avenue ● Brooklyn, N. Y 11221 ● Tel. GL 2-2923

Linksmų šv. Kalėdų ir

Laimingų Naujųjų Metų linki

Prel. Ignas Albavičius

šv. Antano parapijos klebonas.

1515 — 50th Ave., CICERO, Illinois

Tel. OL 2-0231

STEPONAS C. LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorius

2224 W. 69 Street — Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd Place — Tel. VIrginia 7-6672

CHICAGO, Illinois 60629

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

PRELATAS VIKTORAS ČERNAUSKAS

Šv. P. M. Gimimo Liet. Parapijos

Klebonas

6812 S. Washtenaw Ave. — CHICAGO. ILL. 60629

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkėjimai nuo

ŠV. KRYŽIAUS PARAPIJOS KLEBONO IR KUNIGŲ.

KUN. EDWARD ABROMAITIS

4557 So. Wood Street, CHICAGO 9, ILLINOIS

Tel.: FR 6-3900

VISUS "LIETUVIŲ DIENŲ" SKAITYTOJUS ŠVENČIŲ PROGA SVEIKINA IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ LINKI

Linksmų Švenčių ir laimingų Naujų Metų

ANTANAS RAZMA, M. D.

902 So. Joliet Street — WILMINGTON, Ill.

Tel. 476-9424

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė — vidaus ligos

2454 West 71st Street, Chicago, Illinois

(71-sios ir Campbell Ave. kampas)

HE 4-1818 — Res. PR 6-9801

JONAS KIRVAITIS

Interstate Insurance Agency

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

6108 So. Ashland Ave., Chicago 36, Illinois

Telefonas: WAlbrook 5-5671

"MARGINIAI" — KRAUTUVĖ

Sav. I. SINKEVIČIŪTĖ

2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois

Tel.: PR 8-4585

Čia rasite didelį pasirinkimą

kristalinių dalykų, suvenirų, "dry goods" prekių, drožinių, audinių, visų liet. knygų, žurnalų.

GINTARAS

Lietuviško maisto valgykla

Atdara: kasdien nuo 7 ryto iki 8 val. vak; sekmad. nuo 11 ryto iki 8 v. v.

2151 West Cermak Rd., Chicago 8, Illinois

Tel. VI 7-8179

Savininkai Marija ir Juozas Ročkai kviečia visus lietuvius aplankyti juos naujoje vietoje.

STANKUS CONSTRUCTION CO.

General Contractor

JONAS STANKUS

7105 So Artesian Ave., CHICAGO, ILL. 60636 — Telefonas: PR 8-2013

A. TVERAS

REGISTRUOTAS LAIKRODININKAS

Brangenybės, laikrodžiai, religiniai dalykai etc.

2646 W. 69th Street — CHICAGO, Ill. 60629

Tel. RE 7-1941

HEALTHY FOOD RESTAURANT

LIETUVIŲ VALGYKLA

JULIA BIČIŪNIENĖ, sav.

3236 So. Halsted Street — CHICAGO 8, Illinois

Telefonas: DA 6-9837

NERIS REAL ESTATE

6924 So. Western Ave., Chicago 29

L. Norus

Telefonai:

Res.: RE 7-9241 — Ofiso: 471-0321

BRUNO'S BAKERY

Bread, Pies, Pastries Always Fresh

Br. Macianskis, Owner

3339 S. Lituanica Ave., Chicago, Ill.

Phone CL 4-6376

GRANT WORK ALYVA, ANGLYS

Sąžiningas patrnavimas

Geriausios rūšies anglys ir alyva.

ADOMAS BERNADIŠIUS

1546 So. 49th Ct., Cicero 50, Illinois

OLympic 2-9311

Food TAUPA Mart

Pranas Pakštas, savininkas

Home-Made Delicatessesn

2819 W. 71st Street, Chicago, Ill.

RE 7-1996

LIBERTY VALGYKLA

Sav. Mečys ir Pranė Skruodys

4915 W. 14th St., Cicero 50, Illinois

Tel.: TO 3-9371

DR. VYT. TAURAS

Gydytojas ir chirurgas

Bendra praktika ir moterų ligos

Ofisas ir rezidencija

2652 W. 59th St., Chicago, Ill.

PRospect 8-1223 — PR 6-5577

Kazimieras Ukelis

LITUANICA TAVERN

3436 S. Lituanica Ave.

CHICAGO 8, ILLINOIS

Tel.: VI 7-9601

FRANK'S TELEVISION & RADIO, INC.

Importuoti ir vietiniai

Pardavimas ir pataisymas

Hi-Fi, — TV, Stereo,

Savininkai:

Juozas Bendoraitis ir Paulius F. Endzelis

3240 S. Halsted, Chicago Ill. 60608

Tel.: CAlumet 5-7252

COSMOS PARCELS

Express Corporation

Licensed by Intourist

2439 and 2608 W. 69th Street

CHICAGO 29, Illinois

3212 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

E. & V. ŽUKAUSKAS

Managers

Telefonai:

Ofiso: WA 5-2737; AB 5-1864 — Res.: HE 4-8123

CIRCUIT T. V.

& RADIO

(Lietuviai)

Sav. Dan Liutikas

* Taisymas yra mūsų specialybė *

* Visų gamybos *

* Greitas patarnavimas * Garantija

Kreditas

2412 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: 471-2446

VISIEMS "LIETUVIŲ DIENŲ" SKAITYTOJAMS LINKSMŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ LINKI

DR. PETER ATKOČIŪNAS

Dantistas

1405 — 49th Court — Cicero, Illinois

Tel.: OL 2-4276

DR. WALTER J. KIRSTUK

Physician and Surgeon

3925 W. 59th Street, CHICAGO 29, Illinois

Tel.: REliance 5-1811

DR. PETER KISIELIUS

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

4938 15th Street — Cicero, Illinois

Tel.: OL 2-4159

PARAMA

MAISTO IR GĖRIMŲ KRAUTUVĖ

2534 W. 69th Street, Chicago 32, Illinois

Tel.: RE 7-3332

Būdami Chicagoje aplankykite mūsų krautuvę —

Savininkai: Jurgis Janušaitis ir Jurgis Mažeika

AL'S HILLTOP LOUNGE

8514 Roberts Road — JUSTINE, ILL. (prie Chicagos)

Tel.: GA 2-9561

Savininkas — solistas ALGIRDAS A. BRAZIS

Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujųjų Metų

linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

LITHUANIAN BAKERY

Savininkas Antanas Kazilionis

2450 West 59th St., Chicago, Ill. — Tel. HEmlock 4-7434

Reikalaukite mūsų gaminių visose krautuvėse.

S. ir M. BUDRYS, M. D.

Gydytojai ir chirurgai

(Bendra praktika ir alergija)

2751 W. 51st Street, Chicago, Illinois

Tel.: Ofiso — HE 4-5758 — Res. — HI 5-3225

JONO VAZNELIO MAISTO KRAUTUVĖ

2624 W. 69th Street • CHICAGO, Ill. 60629

Telefonas: 778-8479

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46th Pl., CHICAGO 32, ILLINOIS

Tel.: VI 7-1250

Savininkai: Feliksas ir Jadvyga MACKEVIČIAI

Tikrai lietuviška ruginė ir balta duona, tortai, pyragai, pyragaičiai

Patarnauja vestuvėms ir pobūviams.

WOODMAC BOWL, INC.
RAINBOW LOUNGE, INC.

7617-29 S. Western Avenue • CHICAGO 20, ILLINOIS

OPEN 24 HOURS

WALTER J. KLEMKA — Proprietors — BRUNO G. SHOTAS

Phone: PRospect 8-4646

RŪTA — VALGYKLA

6812 S. Western Ave. — CHICAGO, Ill. 60636

Tel.: PR 8-3493

Sav. Janina ir Kazys Baltramonas

Lietuviškas maistas • Patarnaujame išsinešimui

BALYS RADIO ir TV KRAUTUVĖ

2646 W. 71st Street, Chicago 29, Illinois

Čia galima įsigyti T.V., radijo aparatai, elektriniai namų reikmenys, kristalai, plokštelės, filmos, žaislai, švenčių atvirutės ir k. Taip pat gaunama visos "Lietuvių Dienų" išleistos knygos.

Dėl TV bei radijo pataisymų telefonuokite

Baliui Brazdžioniui — PR 8-5374

Taupykite Lietuviškos Sostinės Seniausioje Taupymo Bendrovėje

save at **MIDLAND Savings**

The oldest Savings Association in our Community

Founded 1914

ASSETS 10,000,000.00

4½% ON ALL BONUS ACCOUNTS

CALIFORNIA — ARCHER

4040 Archer Ave., Chicago 32, Ill.

Member of the Federal Home Loan Bank System

Each Account up to $10,000.00 insured by Federal Government Agency

August SALDUKAS, President — Pinigus galite siųsti paštu; mes mokame persiuntimo išlaidas

Linksmų švenčių linki

Mr. & Mrs.

STANLEY BALZEKAS, JR.

4030 Archer Avenue

CHICAGO, ILL

Investments — Loans — Savings

LITAS INVESTING CO., INC

6755 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60636

Tel. GR 6-2242

Offs. Hrs.: Wed. & Fri 7-9 p.m., Sat. 10-3 p.m.

Juozas Bauzys — Tel. 274-9324

Vytautas Galvydis — Tel. 656-4654

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D. C. rGirdima sekmadieniais 10 — 11 val. ryto per FM radijo stotč WFMM 93,1 mgcl.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus,**
4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,
Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių kultūrinė Radijo Programa

Sekmadieniais — 8–9 val. rytą.
AM bangomis 1190 kilociklų; FM bangomis 105.7 megaciklų iš
WKOX, Framingham, Mass.
P. Viščinis, programos vedėjas,
173 Arthur Street, Brockton 18, Mass.
Tel. JUniper 6-7209.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. Radijo programa **Naujojoje Anglijoje,** veikianti nuo 1934 m. bal. m. vedama **Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima nauju laiku
Sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

Lietuvių Radijo valanda
Sekmadieniais nuo 11:00 iki 12:00 val.
WHIL — 1430 banga, Medford 55, Mass.
Jonas J. Romanas, vedėjas
170 H Street, South Boston 27, Mass.
Tel. ANdrew 8-7635

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio 10:00 — 11:00.
Šeštadienį is sekmadienį 8:00—9:30.
"Vakaruškos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia ir populiariausia radijo programa Chicagoje.
Nuo šių metų kovo mėn. 15 d. transliuojama iš naujos ir galingos radijo stoties WXRT — radijo banga FM — 93,1.
Kas dieną nuo 7 val. vakaro (išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas **Henrikas Žemelis.**
Adresas: MARGUTIS, 6755 S. Western Ave.
Chicago, Ill. 60636. tel GRovehill 6-2242.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo programa
TĖVYNĖS GARSAI
penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc
Vedėjas — **Juozas Stempužis.**
4249 Lambert Rd., Cleveland 21, Ohio
Tel. 382-9268

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
kiekviena vakarą 20:15 - 20:30 Liet. laiku.
Bangos: 31 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**
Adresas:
Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

Detroit, Mich.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė
girdima kiekv. šeštadienį 8:45—945 p.p.
iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.
Pranešėjai: **Patricia Brandza** ir
Algis Zaparackas
Vedėjas **Ralph Valatka.**
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway 3-2224

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE
WORS — FM 105.1 MC — Sekmadieniais 8:30—9 A. M.
Programos reikalais kreiptis: Jonas Kriščiūnas — 846-4245; Kazys Gogelis — VE 7-4258; Stasys Garliauskas—TA 611385; Antanas Janužis — VE 5-8317.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė
WBMI — FM 95.7 mc.
Kiekvieną sekmadienį 12:00 — 1:00 p. p.
Programos vedėjas **A. Dragūnevičius,**
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"

Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kilv. ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas,**
1016 Schleifer Rr., Hillside, N. J. 07205.
Tel: 289-6878 (Code 201)

Kultūrinė liet. radijo valanda anglų kalba

per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmadienio vakarais 9:30. 89.5 meg.
Vedėjas **J. J. Stukas.**

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kronika, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas",
1203 Green St., Phila., Pa. 19123
Telef. PO 5-0932

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. - WPIT 730 kilocycles.
Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir **Gertruda Dargiai.**
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė
Sekmadienio rytą 9:35—10:00 per WHEC 1460 klc.
Išleiko Lietuvių Radijo Klubas
Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580 Wilkins St., (14521); A. Cieminis, vicep.; R. Kiršteinas, sekr. 229 Nester St. (14621); V. Žmuidzinas, ižd.; E. Karklienė, narė.
Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai: O. Adomaitienė, A. Dziakonas, St. Ilgūnas, Br. Krokys, B. Sedlickaitė ir D. Šiurlienė.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku, 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius.**
Circonvallazione NOMENTANA 162

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA
WBRY, Waterbury, 1590 Kilocycles
Kiekvieną šestadienio vakarą
6:10 iki 7:00 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams (Adomaitis)
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708
Telefonas: 753-8898

Washington, D. C.

Voice of America – Amerikos Balsas

Voice of America, Washington 25, D. C.
Pirmoji (pusės vaandos) **laida** duodama kasdien Lietuvos laiku 20 valandą trumpomis 13, 16, 19, 31, 41 ir 49 metrų bangomis. Ji **kartojama** 21 val. 30 min. — 19, 25, 31, 41 ir 49 mtr. bangomis.
Antroji (rytinė, 4-tos val.) **laida** Lietuvos laiku duodamas 6 val. 30 min. ryto — 31, 41 ir 49 metrų bangomis.
JAV-se standartiniu žiemos laiku laidos
JAV-se stand. žiemos laiku laidos girdėti **New Yorke** 12 val. dieną, 1:30 p.p. ir 10:30 val. vak.; **Chicagoje** — viena val. anksčiau; Los Angeles trim val. anksčiau.
Argentinoj, Brazilijoj, Columbijoj: 2 val. p.p., 3:30 ir 12:30 val. naktį; Venezueloj — pusantros valandos anksčiau.
Australijoj: Sidney, Melbourne, Tasmanijoj — 3 val. ryto, 4:30 ryto ir 1:30 v. p.p. Adelaidėje — pusvalandžiu anksčiau; Perthe — 1 val. naktį, 2:30 ryto ir 11:30 dieną.
Vokietijoj, Prancūzijoj, Ispanijoj — 6 v. vak., 7:30 v. vak. ir 4:30 ryto.

Wilkes-Barre, Pa.

Liet. Bendruomenės sk. Radijo programa
Sekmadieniais 3—3.30 val. p. p.
Stotis WPTS, 1.000 W. Ch.. 1540 Pittston, Pa.
Radijo komisija: V. Paulauskas, kun. B. Danis, dr. B. Kaslas, N. Bajorienė ir Vacl. Romanas. Pranešėja N. Bajorienė.

Montrealis, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną šeštadienį 5 val. 30 min. pp.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas **L. Stankevičius.**
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Tel: 669-8834

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
Kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 2 pp.
WHLD stotis, Niagara Falls, N. Y. Banga 1270. Programos ved. **J. R. Simanavičius,**
974 College St., Toronto 4, Ont., Canada
Telef.: LE 4-1274 — Dalna Co.

Madrid, Espana

VYKDOMOSIOS VLIKO TARYBOS RADIJO BIURAS MADRIDE
TAUTINIS ISPANIJOS RADIJAS
transliuoja lietuviškai 21:30 — 21:55 Lietuvos laiku (arba 19:35—1955 Vid. Europos laiku) 25 ir 42 metrų bangomis. (Kartojama kitos dienos rytą 8:25 Lietuvos laiku [6:10—6:25 Vid. Eur. laiku] 42 metrų banga) ir nuo 17:40 iki 17:55 val. 42metrų banga (9.370 kl.).

LIETUVIŲ DIENŲ žurnalo ir knygų PLATINTOJAI

J. AMERIKOS VALSTYBĖSSE

Baltimore, Md. — A. Česonis.
Brooklyn, N. Y. — DARBININKAS; J. Pašukonis.
So. Boston, Mass. — D. Giedraitis, S. Mikukus,
Chicago, Ill. — K. Babickas; Balys Brazdžionis; DRAUGAS; J. Karveis; MARGUTIS; H. Naujoks; B. Pakštas; I. Sakalas, A. Semėnas; B. Stangenbergas; P. Švelnys; TERRA.
Cicero, Ill.— J. Memėnas, E. Stangenbergas.
Cleveland, Ohio — Dirva, V. Rociūnas.
Detroit, Mich. — Gaiva, Neringa, St. Anthony's Parish Library.
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis, A. Rudzitas.
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Newark, N. J. — K. Trečiokas.
Omaha, Nebr. — E. Ribokienė, kun. L. Musteikis.
Philadelphia, Pa. — J. Karaška, B. Raugas, V. Karalius.
Pittsburgh, Pa. — F. Žilionis.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — J. Gaidys, Spauda.
Waukegan, Ill. — V. Petrauskas.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas.

ITALIJOJE:
Rome — Kun. V. Mincevičius.
ISPANIJOJE:
Madrid — Kun. K. Patalavičius.
NAUJ. ZELANDIJOJE:
Auckland — G. Procuta.
VENECUELOJE:
Rev. A. Perkumas. Z. Domeika

ANGLIJOJE:
London — D. Daunoraitė.

KANADOJE:
Toronto Ont. — A. Kuolas J. Smolskis Time Cigar Store, V. Aušrotas.
Hamilton, Ont. — S. Bakšys; J. Pleinys.
St. Catherines, Ont. — K. Kudukis.
Montreal, Que.— P. Rudinskas (Parish Library.
Winnipeg, Man. — Br Bujokienė.
W. Lorne, Ont. — A. Kojelaitis.

AUSTRALIJOJE:
Melbourne — A. Vingis, B. Zumeris.
Canberra — V. Balsys.
N. Geelong — L. Bertašius.
St. Kida — N. Butkūnas.
Sydney — Kun. P. Butkus.
Adelaide, Edwardstown, — A. Kubilius.
Rivervale, W. Australia — Kun. L. Kemėšis.
Williamstown — Kun. L. Vaseris.
Cabramatta — J. Skirka.
Brisbane — K. Stankūnas.

SKAITYKITE
"LIET. DIENŲ" LEIDYKLOS
IŠLEISTAS KNYGAS

Pakeitę adresą, tuojau praneškite, kad nesusitrukdytų žurnalo siuntimas.

POPULIARIOS ŠOKIŲ MUZIKOS PLOKŠTELĖS

ĮDAINUOTOS VANDOS STANKIENĖS

Vandos Stankuvienės įdainuoti šokiai — valsai, tango, cha-cha, net polka — skamba maloniai ir pagaunančiai; žodžiai ištariami aiškiai, taip kad sekant ritmą, kartu norisi sekti ir kartoti dainos žodžius, prasiveržiančius pro melodijų žavesį. Stankuvienės lietuviškos plokštelės drąsiai konkuruoja su geriausia kitų tautų pramogine muzika. Šiuo tarpu ji yra vienintelė tos rūšies interpretatorė, toli pralenkusi lietuviškai dainuotus šlagerius.

Vanda Panavaitė, prieš ištekėdama už inž. statybininko Jono Stankaus pasireiškė kaip scenos aktorė, turinti puikų, šiltai skambantį balsą. Be to, ji buvo pasižymėjusi ir poezijoje: garsioji partizanų daina "Aš verkiau parimus...", kurią liet. ansamblis įtraukė į savo repertuarą, yra V. Panavaitės parašyta. Poetiniai gabumai jai padeda ir dabar, rengiant šokių plokšteles — daugelis tekstų yra jos pačios parašyti su literatūriniu skoniu ir parinktais jautriais žodžiais.

SUTEMŲ GARSAI.

Plokštelės turinys: I pusė — 1. Nakties padangėje, *valsas;* 2. Svajonė, *rumba;* 3. Joninių vabalėlis, *cha-cha;* 4. Nuostabi naktis, *foks.;* 5. Orchidejos mėnesienoje, *tango.* II pusė— 1. Rymau po beržais, *angl. valsas;* 2. Apkabink mane, *tango;* 3. Tik nežinau, *cha-cha;* 4. Šviesiam mėnulio take, *tango;* 5. Kas iš to, *polka.*

Dainas palydi geras Bobby Christian orkestras ir jo trio.

ROŽĖS IR TYLŪS VAKARAI.

Plokštelės turinys: I pusė — 1. Rožių tango, 2. Domino, valsas, 3. Bell Ami, fokstrotas, 4. Bučinio liepsna, tango, 5. Ramona, anglų valsas; II pusė — 1. Rudens lapai, lėtas fokstrotas, 2. Capri žvejai, tango, 3. Bučiuok mane, lėtas rumba, 4. I love you, greitas fokstrotas, 5. Sudie, gražioji Roma, lėtas rumba, 6. Mano mažytė, tango.

AR PAMENI?

I pusė: 1. Neužmirštuolės, tango, 2. Ilgesys, lėtas valsas, 3. Prieš daugel metų, fokstrotas, 4. Ar pameni, tango, 5. Vysta jau rožės, valsas; II pusė: 6. Sudieu, tango, 7. Nereik liūdėti. fokstrotas, 8. Nuskinsiu gėlę, lėtas valsas, 9. Sidabrinės naktys, fokstrotas, 10. Pavasario takais, tango.

Išleido ir platina "Aidas": 7105 S. Artesian, Chicago, Ill. 60636
Telefonas: PR 8-2013

Los Angeles mieste gaunama "Lietuvių Dienų" leidykloje ir pas knygų platintoją V. Prižgintą.

ANDRULIS — MICHIGAN FARM CHEESE

"Skaniausias Sūris" (Tastiest Cheese)

PARDAVĖJAI - SKIRSTYTOJAI:

CHICAGO, ILL.: Stanley Metriks, 1804 W. 47 St.
John Shurna, 6557 So. San Francisco
DETROIT, Mich.: George Galiūnas, 1400 Caniff
ELIZABETH, N. Y.: Frank Kupinski, 131 Inslee Pl.
HARTFORD, Conn.: A. Ustjanauskas, 518 Park Street
HYDE PARK, Mass.: Eve Kavaliauskas, 24 Prospect
PENNSYLVANIA —
Br. Buinys, 5001 N. 12 St., Phila. Pa.
John Tenzi, 9½ Union St., Inkermas, Pittston, Pa.
BALTIMORE, Md.: J. Jakubauskas, 6728 Queens Ferry Rd.
NEW BRITAIN, Conn.: M. Rosol, Inc., 45 Grove St.

Dėl informacijų prašome rašyti:

MICHIGAN FARM CHEESE CO., INC., FOUNTAIN, MICHIGAN

MICHIGAN FARM CHEESE

Fountain, Michigan

Phone — INgersal 3301

Sūrių karalaitės Joyce Andriulytė ir Laura Metrikaitė
sveikina visą lietuvišką jaunimą šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga.

SŪRIŲ PARDAVĖJAS-SKIRSTYTOJAS

STANLEY METRICK

1804 W. 47th Street, CHICAGO, Illinois

Tel. YArds 7-8393